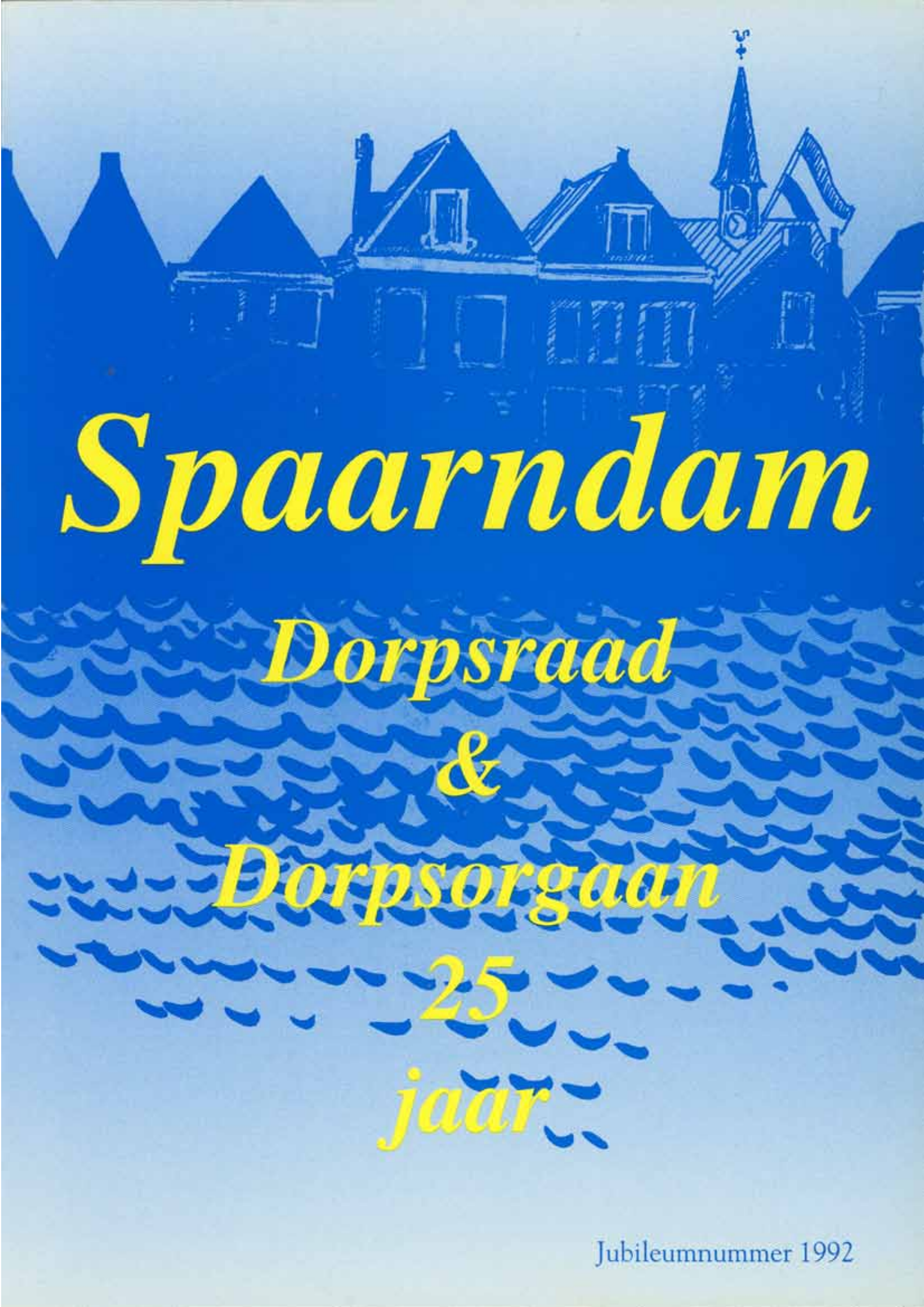

Spaarndam

Dorpsraad

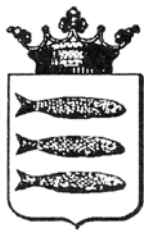
&

Dorpsorgaan

25

jaar

Jubileumnummer 1992

Dorpsorgaan

Blad van de Dorpsraad Spaarndam

Onder verantwoordelijkheid van de redactie

26^e jaargang 1992 nr. 1
Jubileumnummer

Redactie

Gerrit van den Beldt, Jan Berk,
Ageeth de Kuijer, Hanneke Luijtze,
Herman Radema, Willem van Warmerdam

Adres

Westkolk 4, Spaarndam-West

Vormgeving

Willem van Warmerdam,

Technische ondersteuning

Ageeth de Kuijer, Wil van Warmerdam,
Willem van Warmerdam

Foto's middenpagina's

Sikke Jellema en Gerrit van den Beldt

Druk

Excelsior Haarlem

25 Jaar Dorpsorgaan, een bijzondere gebeurtenis maar ook weer zo gewoon. Bijzonder omdat er in 25 jaar zoveel ontwikkelingen aan de orde zijn geweest die bepalend waren voor ons dorp zoals het zich anno 1992 kan tonen. Bijzonder omdat met alleen vrijwilligers zoveel werk verzet is en met zoveel plezier. Gewoon omdat het dorpsorgaan niet meer weg te denken is uit het leven en wonen in Spaarndam.

Dat wij na 25 jaar nog steeds bestaan en verder gaan wil zeggen dat “er nog steeds een Spaarndamse gemeenschap bestaat en dat velen toch altijd geïnteresseerd zijn in een orgaan dat als klankbord moet dienen, zowel in de richting dorp - overheid als omgekeerd. Zonder communicatie geen klankbord en zonder wederzijdse uitingsmogelijkheden hangt de dorpsraad in de lucht”. Woorden uit het eerste dorpsorgaan die nog steeds opgeld doen.

Nu een feestelijk nummer - waarin historie, heden en toekomst aan de orde komen. Verrassende herinneringen - dorpspraat en een tentoonstelling, dat alles feestelijk aangekleed. Een bijzonder nummer dus dat gewoon, zoals altijd eens in het kwartaal bij u in de bus glijdt. Redactie.

Gelukwensen	3
Wat aan de Dorpsraad vooraf ging	4
Het begin van de Dorpsraad	5
Gekozen leden van de Dorpsraad	6
25 jaar De Dorpsraad heeft ...	7
25 jaar samenstelling redactie Dorpsorgaan	13
In gesprek met de makers	13
Kroniek van Spaarndam periode 1967 tot 1992	17
In gesprek met	35
Spaarndam maakt kunst	38
Enkele citaten uit het Dorpsorgaan in de periode 1967-1974	39
Gesprekken met Spaarndammers	42
Spaarndam over 25 jaar	44
Over vrijwilligerswerk	56
25 jaar omslagen	58
Beste Buur	59
Brieven van lezers	60
Verlanglijstje	62

Beste dorpsgenoten,

Op 17 april 1967 werd in Spaarndam de Dorpsraad geïnstalleerd door de toenmalige burgemeesters van Haarlem en Haarlemmerliede, te weten de heren Cremers en Van Hövell tot Westerflier.

In die tijd begon de lokale stem steeds belangrijker te worden voor het bestuurlijk handelen van de gemeente.

Van die 25 jaar heb ik de Dorpsraad ruim negentien jaar meegemaakt. Daarin heb ik uit eigen waarneming de ontwikkeling van de jubilerende raad kunnen volgen.

Hoewel ik niet altijd de mening van de Dorpsraad deelde, heb ik hem steeds als een serieuze gesprekspartner gezien. Dit kwam voornamelijk door de gedegen wijze waarop de leden zich in de problemen verdiepten.

Dat men niet gelijk gestemd was doet daaraan niets af.

Vandaag de dag is de Dorpsraad niet meer weg te denken uit onze gemeenschap.

Het komt bij mijn weten niet voor, dat een advies van de Dorpsraad zonder meer terzijde wordt geschoven, noch bij Burgemeester en Wethouders, noch bij de raad. Daarmee is zijn invloed getekend.

Voor wat de toekomst betreft zal men zich moeten verdiepen in steeds groter problemen. Dat komt, omdat Spaarndam is gelegen in een gebied, waar veel veranderingen voor de deur staan. Het is derhalve van het hoogste belang dat goede mensen in onze gemeenschap zich voor de raad kandidaat blijven stellen opdat het huidige niveau gehandhaafd kan worden.

Mijn gedachten bij een dergelijk jubileum gaan ook uit naar de dorpsgenoten die in voorgaande jaren deel hebben uitgemaakt van de Dorpsraad. Zij kunnen terugzien op zinvol werk en voor zover zij niet meer in leven zijn dient men te beseffen dat hun werk en initiatieven hebben geleid tot de situatie van vandaag.

In dit licht wil ik Spaarndam feliciteren en de hoop uitspreken dat de Dorpsraad zich zal blijven inzetten voor het wel en wee van ons dorp, opdat alle bewoners, nu en in de toekomst, daar de goede vruchten van kunnen plukken.

Halfweg, 18 februari 1992

De Burgemeester van
Haarlemmerliede en Spaarnwoude
drs. F.J.A. IJsselmuiden

Een gelukwens van de burgemeester van Haarlem.

Tegenwoordig hebben de meeste Haarlemse wijken een wijkraad, Spaarndam heeft een Dorpsraad. Uw Dorpsraad Spaarndam bestaat 17 april 1992, 25 jaar. Dat is een felicitatie waard.

Echter, al in de Middeleeuwen kende men in onze gemeente wijkbesturen. Iedere buurt had een bestuur van buurtmeesters, zij hielden toezicht op het leven in de buurt en regelden bijvoorbeeld begrafenissen. De burgers betaalden de buurtmeester voor verleende diensten. Dit geld kwam in de buurtkas. De inhoud kon aardig oplopen. De buurtmeesters organiseerden geen verkiezingen, maar gaven één keer in de vier jaar een groot feest. Er werd heel veel

gegeten en gedronken en het kon er wild aan toe gaan. De buurtbijeenkomsten liepen soms behoorlijk uit de hand en in 1670 besloot de burgemeester dat op “buurtvergadering” niet meer gedronken mocht worden en de maaltijden werden verboden.

In het begin van de 19e eeuw was de wijkgedachte ver te zoeken, alles werd centraal, door het gemeentebestuur geregeld.

Pas in 1950 kwamen er weer wijkcomités tot stand. Nog niet officieel; de proef begon met een wijkcomité in Spaarndam en een wijkcomité in Haarlem-Noord. Uiteindelijk werd in 1967 uw dorpsraad officieel geïnstalleerd door de burgemeesters Cremer en Van Hövell tot Westerflier. Een belangrijke stap.

Spaarndammers hebben te maken met twee gemeentebesturen; een extra belasting voor de dorpsraad. Zij waakt al 25 jaar over democratie en bestuurlijke beslissingen en in de afgelopen jaren is er heel wat de vergadertafel gepasseerd.

Inpraakprocedures, Streekplan, bouw supermarkt, windmolens, verkeerszaken en noemt u maar op. Gelukkig wordt u via het Dorpsorgaan op de hoogte gebracht van allerlei belangrijke bestuurlijke zaken. Ook het Dorpsorgaan bestaat 25 jaar en een pluim op de hoed van de redactie van het blad is hier op zijn plaats.

Ik feliciteer u Spaarndammers, bestuur en leden van de Dorpsraad van harte met dit jubileum. De burgemeester zal niet zoals in de Middeleeuwen hoeven ingrijpen, op welke manier u ook van plan bent een en ander te vieren.

De burgemeester van Haarlem,
Elizabeth M.A. Schmitz.

februari 1992.

Wat aan de Dorpsraad vooraf ging (1951 - 1965)

Nadat in 1927 de gemeente Spaarndam werd opgeheven en aan Haarlem en Velsen ten prooi viel, ging het - mede door de crisis- en daarna de oorlogsjaren - met Spaarndam niet goed.

Vooraf het huizenbestand en het onderhoud daarvan ging achteruit. Ook de bevolking verminderte en daarmee konden middenstand, voorzieningen en verenigingen zich moeilijker bedruipen.

De eerste wijkcommissie Spaarndam, welke door de gemeente Haarlem in 1951 was aangesteld en waarin nog 3 bestuurders van de voormalige gemeente Spaarndam zaten, probeerde gedaan te krijgen dat er gebouwd ging worden op het Fort aan de bocht van de Nieuwe Rijkweg. Toen dit advies door de Haarlemse gemeenteraad niet werd overgenomen, nam deze commissie ontslag, waarmee tevens de rol van de oud-wethouders van Spaarndam was uitgespeeld.

Intussen was in 1952 door de gezamenlijke Spaarndamse verenigingen een contact-commissie in het leven geroepen om gemeenschappelijke zaken te kunnen behartigen en te trachten enigszins de activiteiten te coördineren, daar velen van meerdere organisaties lid waren.

De tweede wijkcommissie kwam mede voort uit zo'n contact-commissie-bijeenkomst en leek wat meer verankerd derhalve via het verenigingsleven in het Spaarndamse dorpsbestel. Dat bleek echter niet zonder problemen het geval en ook deze wijkcommissie ging ten onder.

Mede door de ontwikkelingen rond het Noordzeekanaalgebied begon de gemeente Haarlemmerliede ca. ons dorp aan de Oostzijde in snel tempo uit te breiden. Het Poldertje dus, waar tot toen alleen nog aan één kant woningen stonden, tot de R.K. kerk.

Enerzijds gaf deze uitbreiding de bestaande Spaarndamse dorpsgemeenschap de nodige nieuwe impulsen; anderzijds konden de oude en nieuwe Spaarndammers met hun respectievelijke overheden elkaar vaak maar moeilijk vinden.

Het "Haarlems" wijkcomité zat daar dan tussen en de bevolking stelde zich - het waren de jaren zestig - minder volgbaar dan strijdbaar op.

De contact-commissie, met de verenigingen in vergadering bijeen in de Toerist, zegde het vertrouwen in de wijkcommissie op.

Burgemeester Cremers van Haarlem herinnerde zich dat hij enkele jaren tevoren al eens onder een spandoek door had moeten lopen waarop stond "27 jaar stadsbelijd krotten tot in eeuwigheid" en nam deze kwestie tijdig en goed op. Hij vond een gewillig oor bij zijn collega Baron Van Hövell tot Westerflier die, bevreesd voor Amsterdamse expansie, het bufferbeleid in zijn vaandel voerde, hetgeen de aanzet vormde tot het Recreatiegebied Spaarnwoude.

G.P. Stapel.

Tekening C. Vroege

Het begin van de Dorpsraad (1966 - 1967)

Op 31 mei 1966 vond op het stadhuis van Haarlem - op schriftelijk verzoek van Burgemeester Cremers van Haarlem en Burgemeester Baron Van Hövell tot Westerflier van Haarlemmerliede en Spaarnwoude - een bespreking plaats met zes Spaarndammers. Doel van dit gesprek was: te komen tot een representatief contactorgaan tussen de gehele dorpsgemeenschap enerzijds en de beide gemeentebesturen anderzijds.

Een dergelijk orgaan zou de belangen van de dorpsgemeenschap moeten beoordelen - de gemeentelijke verdeling van het dorp daarbij buiten beschouwing latend - en afhankelijk van de gevormde mening het ene of het andere gemeentebestuur of beide moeten benaderen.

Het contactorgaan diende op zodanige wijze te worden samengesteld, dat het - zoveel mogelijk - het vertrouwen van de Spaarndamse bevolking zou hebben. Besloten werd tot vorming van een commissie van voorbereiding, bestaande uit:

R. v.d. Beldt, Ringweg 71,
K. de Boer, IJdijk 30,
G.P. Stapel, Lagedijk 18a,
D.A. Verdurmen, Visserseinde 71,
F.J.C. Westerweel, Pol 1,
J.A. Zwanenburg, Zijkanaal C-12.

Deze commissie kwam in het resterende deel van 1966 viermaal bijeen en kwam met een ontwerp-statuuut, dat op 15 december 1966 in een openbare dorpsvergadering uit de doeken werd gedaan. Nadat deze vergadering had ingestemd en ook verdere medewerking van beide gemeentebesturen was verkregen, schreef de voorbereidingscommissie op 31 december de eerste verkiezing voor een dorpsraad uit, welke op 28 februari 1967 in het Speeltuingebouw werd gehouden.

De commissie kwam uiteindelijk met 13 kandidaten en er werden door vrije kandidaatstelling nog enkelen hieraan toegevoegd. Alle in geheel Spaarndam woonachtigen boven 18 jaar konden stemmen. De gekozen 7 leden van de eerste Dorpsraad waren:

E. Halewijn, Westkolk 4,
E. Huttinga, Spaarndammerdijk 96a,
J.A. Knijnenburg, IJdijk 26,
R. van Meesche, Visserseinde 4,
P.A. Roelofsen, Dr. W. Nijestraat 7,
G.P. Stapel, Lagedijk 18a
D.A. Verdurmen, Visserseinde 71.

Toegevoegd administrateur werd C. van Reijendam, daartoe door zijn werkgever de Gemeente Haarlem in de gelegenheid gesteld. Westkolk 4 kwam eveneens voor de Dorpsraad ter beschikking.

Op 17 april 1967 kwamen beide burgemeesters naar dit adres om de nieuwe Dorpsraad te installeren. Lovend spraken zij zich uit over het door de voorbereidingscommissie geleverde werk. Op 11 mei 1967 werd de eerste Openbare Vergadering door de Dorpsraad gehouden. Het eerste nummer van dit Dorpsorgaan was als mededelingenblad inmiddels verschenen.

G.P. Stapel.

Gekozen leden van de Dorpsraad 1967-1992

1967-1972	G.P. Stapel	1976-1981	P.G. Balm
1967-1968	R. van Meesche	1977-1988	K. de Boer
1967-1974	D.A. Verdurmen	1978-1989	P.F. de Meester
1967-1974	E. Halewijn	1978-1985	M. Tijssen
1967-1972	J.A. Knijnenburg	1978-1986	T. van der Sluijs-Walraven
1967-1972	P.A. Roelofsen	1981-1986	B. Radema-Metzelaar
1967-1971	E. Huttinga	1981-1989	J.G. Bisschot
1969-1971	F.J.C. Westerweel	1984-1988	H.J. Oud
1971-1975	R.de Vries-van Westrhenen	1985-1990	M.M. de Zwart-Joosten
1971-1976	K.de Boer	1986-	M. Scholtemeijer-Stolk
1972-1977	G.W. Corver	1986-1990	J.M. Luijtze-v.d.Wal
1972-1976	G.W. Spierenburg-Hannenbergh	1988-	G.P. Stapel
1972-1981	C.J. Vroege	1988-	W.N.M. van Warmerdam
1973-1975	H. Dreierink-van Amerongen	1989-	M.E. Duinker-Kranendonk
1974-1978	J.J. van Nus	1989-	Th.G.M. van Lieshout
1975-1977	C. van der Sluijs	1990-1991	A. de Kuijer
1975-1978	J.A. Brouwer	1990-	J. Berk
1976-1983	P.M. Capelle	1991-	J.G.Bisschot

25 jaar De Dorpsraad heeft ...

Met het 25-jarig bestaan van de Dorpsraad is ook het “Dorpsorgaan” een kwart eeuw oud. De daarin opgenomen opgenomen “De Dorpsraad heeft” is niet altijd zo genoemd, doch in al die jaren is duidelijk waar te nemen waar de Dorpsraad zich mee bezig heeft gehouden. Een bezigheid die o.a. bestaat uit het “gevraagd en ongevraagd” advies geven over zaken die ons raken. Vele zaken die in Spaarndam tot stand zijn gekomen zijn niet in deze rubriek opgenomen, doch daar heeft de Dorpsraad, op verzoek van de betrokkenen wel haar standpunt over weergegeven. We noemen in dit kader: de Adalbertusschool; nagenoeg de gehele nieuwbouw in Spaarndam-Oost; het Sportpark; het winkelcentrum; het Dorpscentrum en vooral de lokatie daarvan; de woningbouw aan de Grote Sluis, de Kerklaan, de Boezemkade en het Vaartje; het recreatiegebied Spaarnwoude; Spaarndam Beschermd Dorpsgezicht; opheffing Defensierrein Spaarndam; Hekslootpoldergebied en de Bebouwing Velserbroek.

Enkele leden van de Dorpsraad hebben ook zitting in de “Commissie Dorpsgezicht Spaarndam”. Een commissie welke niet alleen (mede) bepaalt het karakter van het gedeelte van Spaarndam dat onder het Beschermd Dorpsgezicht als monument ressorteert, doch alle zaken betreffende wijzigingen in bouw en planologie van het gehele dorp komen onder hun aandacht.

Uit 25 jaargangen het volgende:

de Dorpsraad heeft ...

Planologie

- zich geschaard achter het verzoek van de Kennemer Gemeenten te komen tot wijziging van het Streekplan Noordzeekanaalgebied om de grens van het Haven-industriegebied in oostelijke richting op te schuiven (1968);
- een bespreking gehad met enige ambtenaren van de gemeente Haarlem t.a.v. het in voorbereiding zijnde bestemmingsplan voor Spaarndam-West (1970);
- een advies uitgebracht inzake het ontwerp bestemmingsplan “Spaarndam Dorpsgezicht 1974” (1975);
- aan B & W van Haarlem verzocht het ontworpen bestemmingsplan “Defensierrein Spaarndam” met spoed verder in procedure te zetten, nu is gebleken dat de gevarenczones voor Spaarndam worden opgeheven (1976);
- er bij de gemeente Haarlem met resultaat op aangedrongen het gehele gebied rondom Spaarndam middels voorbereidingsbesluiten en bestemmingsplannen veilig te stellen voor ongewenste ontwikkelingen (1991);

Wegen

- met de Domeinen contact opgenomen om het hekwerk langs de dijk bij Fort Noord enige meters in noordelijke richting te doen verplaatsen, waardoor het wegdek aldaar verbreed kan worden om daarmee de zogenaamde “flessehals” te verwijderen (1967);
- een voorstel gedaan voor het aanleggen van een gecombineerd fiets/wandelpad langs de Slaperdijk (1967);
- een verzoek gedaan te komen tot realisatie van een rondweg om Spaarndam ter ontlasting van het vele doorgaande verkeer (1967);
- aan B & W van Haarlemmerliede ca. de zienswijze van de Dorpsraad uiteengezet dat zij geen op- en afritten wensen van Rijksweg 6 ter hoogte van de kruisingen met de Spaarndammerdijk en de Zijkanaal C-weg, omdat dit in Spaarndam nog meer verkeersoverlast zou brengen (1976);
- haar medewerking verleend aan het organiseren van een grote fietstocht bij de officiële opening van het fiets/voetpad langs de Slaperdijk door wethouder Kraak van de gemeente Haarlem (1982);
- tegen het ontwerp bestemmingsplan “Velserbroek” een bezwaarschrift ingediend bij de gemeenteraad van Velsen, omdat hierin nauwelijks aandacht is besteed aan de verkeers-afwikkeling in het zuid-westelijke deel (richting Spaarndam) van het plangebied en er geen besluitvorming is geweest over een aansluiting op Rijksweg 6. Een en ander zal leiden tot een volstrekt onaanvaardbare verkeersdruk in Spaarndam (1983);

Verkeer

- het voorstel gedaan in de bebouwde kom Spaarndam een maximum snelheid van 30 km/u in te voeren (1967);
- een voorstel gedaan tot het invoeren van eenrichtingverkeer voor motorvoertuigen langs het Spaarne, met een inrijverbod van Haarlem naar Spaarndam (1967);
- aan B & W van Haarlemmerliede ca. voorgesteld om voor de kruising Ringweg/ZijkanaalC-weg, een stopverplichting in te voeren, ter verhoging van meer verkeersveiligheid aldaar (1975);
- een verzoek gedaan aan B & W van Haarlemmerliede ca. om voor een deel van de Zijkanaal C-weg, ter hoogte van de kruising met de Floris Balthasarstraat, een maximum snelheidsgrens en een inhaalverbod in te voeren (1976);
- nog eens onder de aandacht van B & W van Haarlem gebracht, het aanleggen van afrem-drempels op de dijk door het dorp (1976);
- aan de verkeerspolitie van Haarlem verzocht het wegdek van de Slaperdijk langs zij te voorzien van witte strepen, omdat bij mist het ontbreken daarvan gevaarlijke situaties schept (1978);
- na vergeefs bij andere instanties te hebben aangeklopt nu aan Rijnland verzocht of dit Waterschap over kan gaan tot invoering van een maximum snelheid van 30 km/uur voor de dorpsdijk, dit dan ter bescherming van het dijklichaam (1985);
- bij B & W van Haarlem aangedrongen op de aanleg van een autostop op de Slaperdijk ten westen van de kruising van de Vergierdeweg (1987);

- in overleg met dhr. Bouwens en A.H. gekomen tot een besluit, de bevoorrading van de supermarkt vanuit het westen te laten plaatsvinden en daardoor het grootste deel van de dorpsdijk te ontlasten (1990);
- opnieuw een werkgroep geformeerd om de verkeersproblemen op Spaarndam nogmaals te inventariseren en van praktisch (= realiseerbaar) commentaar te voorzien (1991);

Parkeren

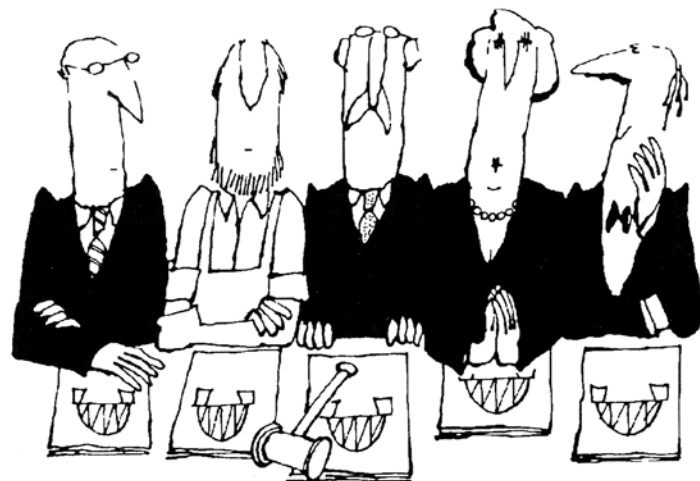
- een nota uitgebracht m.b.t. de parkeerproblematiek in Spaarndam, daarin een viertal terreinen aangegeven die het probleem zouden kunnen verlichten, zoniet oplossen (1975);
- aan B & W van Haarlem verzocht de onderhandelingen met Domeinen te openen. Deze beogen het gebruik van een deel van Fort-Zuid als parkeerruimte (1976);
- een verzoek ingediend bij B & W van Haarlem om 14 extra parkeerplaatsen op de Grote Sluis (1977);
- aan de hoofdcommissaris van politie te Haarlem verzocht in Spaarndam wat intensiever te laten surveilleren i.v.m. de parkeeroverlast op de dorpsdijk (1977);
- adhesie betuigd met het plan tot spoedige realisering van een voetgangers/fietsbrug over het Boezemkanaal naar een op Fort-Zuid aan te leggen ruime parkeergelegenheid. Het voort-bestaan van de kunstmarkten en het opheffen van de grootste parkeerproblemen op het oude dorp, op de Westkolk en Kerklaan hangen hier nauw mee samen (1991);

Wonen

- er voor gepleit dat er ten westen van Spaarndam ruimte gaat komen om het woningbestand van Spaarndam uit te breiden en dat daartoe Fort-Zuid en Fort-Noord gedeeltelijk worden vrijgegeven (1967);
- verzocht aan B & W van Haarlemmerliede ca., gezien de uitbreiding van het woningbestand in Spaarndam-Oost en de stagnatie daarvan in Spaarndam-West, aan inwoners van het laatstgenoemde dorpsdeel woningen in Spaarndam-Oost toe te wijzen (1968);
- verzocht aan alle Spaarndamse woningzoekenden, zich alsnog aan te melden, om met deze aanmeldingen hun verzoek om meer woningbouw bij B & W te ondersteunen (1977);
- aan B & W van Haarlem bericht dat de Dorpsraad zich in grote lijnen kan verenigen met het schetsplan bouw 18 woningen aan het Visserseinde (1977);
- aan B & W van Haarlem verzocht de kavel grond aan de Kerklaan, welke te koop wordt aangeboden voor de bouw van een éénsgezinswoning, aan een Spaarndamse gegadigde te verkopen (1978);
- aan B & W van Haarlem bericht dat de Dorpsraad van mening blijft dat, nu de Velserbroek-polder als bouwplaats wordt aangewezen, er ook woningbouw in het bestemmingsplan “Defensieterrein Spaarndam” (Fort Noord) moet plaatsvinden (1978);
- protest aangetekend bij B & W van Haarlem tegen het feit dat enkele door het woningbureau geaccepteerde Spaarndamse gegadigden voor een premiekoopwoning in het plan Visserseinde, door B & W zijn vervangen door niet-Spaarndammers (1979);
- aan B & W van Haarlemmerliede ca. verzocht aandacht te besteden aan de hoge concentratie van spaanplaatgas in de woningen aan de Westhoff (1982);

Accomodaties

- de gemeente Haarlem geadviseerd in Spaarndam tot de bouw van een dorpshuis te komen (1968);
- via haar sector Verenigingsbelangen bij beide gemeentebesturen gepleit voor het realiseren van een gecombineerd clubhuis op het nieuw aangelegde sportcomplex (1968);
- er toe bijgedragen dat dit clubhuis in beheer kwam van de Stichting Sportpark Spaarndam (1968);
- een onderzoek gehouden onder de Spaarndamse bevolking en aan de hand van die uitslag, verzocht het dorpshuis te bouwen in Spaarndam-Oost, naast de nieuwe RABO-bank (1969);
- aan B & W van Haarlem geadviseerd de Tennisvereniging Spaarndam een bijdrage te verstrekken in de investering t.b.v. een clubgebouw (1980);

Voorzieningen

- aan B & W van Haarlemmerliede ca. verzocht de in Spaarndam-West aangelegde aardgasleiding door te laten trekken naar Spaarndam-Oost (1967);
- bij de PTT erop aangedrongen dat er zo snel mogelijk in beide delen van Spaarndam telefooncellen geplaatst worden (1968);
- er bij B & W van Haarlemmerliede ca. op aangedrongen de kabel-t.v. welke in Spaarndam-West (Haarlem) aangelegd gaat worden, door te trekken naar Spaarndam-Oost (1968);
- aan de directeur postdistrict Haarlem zijn misnoegen kenbaar gemaakt over het feit dat Spaarndam-West in de postcode met "Haarlem" moet worden aangegeven. De Dorpsraad vindt dat uit historisch oogpunt onaanvaardbaar (1979);
- via een brief dank gebracht aan B & W van Haarlem voor hun medewerking bij het verkrijgen van een historisch recht, n.l. de naam Spaarndam te mogen blijven voeren in de postcode voor het oude dorp (1982);
- aan B & W van Haarlem bericht gezonden niet akkoord te kunnen gaan met het voornemen in het kader van de bezuinigingen de bibliotheek-uitleenpost Spaarndam te sluiten (1987);

- aan de PTT kenbaar gemaakt stappen te zullen ondernemen om sluiting van het postkantoor tegen te gaan (1991);

en meer voorzieningen

- het initiatief genomen om een informatiegids over en voor Spaarndam-Oost + West uit te gaan geven (1968);
- aan B & W van Haarlemmerliede ca. met succes verzocht in Spaarndam-Oost plattegrond-borden aan te brengen (1979);
- B & W van Haarlem geadviseerd het aanbrengen van een riolering aan de voorzijde van de woningen aan de Westkolk achterwege te laten, omdat deze reeds zijn aangesloten op de nieuwe riolering die van gemeentewege aan de achterzijde van deze woningen is aangebracht (1982);
- aan de NZH verzocht om buslijn 5 (Spaarndam) ook het Delftplein in Haarlem-Noord te laten aandoen, t.b.v. een overstapplaats voor Spaarndammers die naar de Deo willen (1987);
- aan B & W van Haarlem opnieuw gevraagd opdracht te geven de openbare straatverlichting in Spaarndam nu eindelijk eens te vernieuwen (1987);
- met de gemeente Haarlem overleg gevoerd over de plaatsing van een abri aan de IJdijk (1988);
- overleg gevoerd met de NZH over het mogelijk gebruik van een kleine bus op Spaarndam (1989);

Dorpsaanzicht

- getracht de oude remmingwerken gerestaureerd te krijgen (1968);
- er bij Rijnland op aangedrongen de ontmantelde Balkbrug met spoed weer een normaal aanzien te geven (1975);
- aan B & W van Haarlem op hun verzoek advies uitgebracht inzake een voorgenomen verbouwing van de Spar Supermarkt aan het Visserseinde (1976);
- de gemeentelijke dienst voor Hout en Plantsoenen te Haarlem verzocht een onderzoek in te stellen naar de groenvoorziening in Spaarndam (1977);
- aan Rijnland verzocht de trappen die de dorpsdijk verbinden met het pad onderaan de rollaag, van leuning te voorzien (1979);
- er bij Domeinen op aangedrongen de ernstig in verval geraakte "stenen beren" bij de ijsbaan en aan de Nieuwe Rijkweg, te herstellen (1979);
- aan Rijnland verzocht de mooie kastanjabomen op Oost- en Westkolk voortaan door deskundige mensen te laten snoeien (1979);
- afwijzend geadviseerd aan B & W van Haarlem m.b.t. de sloop van de aanlegsteigers tegenover Pol 20 (1979);
- bij B & W van Haarlem geprotesteerd tegen de behandeling van het Beschermd Dorpsgezicht. Dit naar aanleiding van de gang van zaken rond de sloop en nieuwbouw van het laatste houten huisje in het oude dorp, IJdijk 20 (1990);

Recreatie

- een overleg gehad met de Studiegroep Spaarndam, betreffende de positie van Spaarndam in het Recreatiegebied Spaarnwoude (1970);
- getracht directe inspraak te krijgen in de Stichting Recreatiegebied Spaarnwoude (1976);
- uitgebracht de Recreatie Nota Spaarndam (14e jaargang 1980 nr. 1) (1980);
- opnieuw vastgesteld dat de dorpskernen van Haarlemmerliede ca. niet vallen onder het Recreatieschap (1990);

Oevers

- er bij Provinciale Waterstaat op aan aangedrongen om de oostelijke oever van Zijkanaal C te reinigen van vuil en daarna regelmatig schoon te houden (1980);
- bij B & W van Haarlem en bij het Recreatieschap Spaarnwoude aandacht gevraagd voor het alsmaar oprukkende woonbotenbestand in Zijkanaal B (1986);
- contact gehad met de dienst Haven- en Marktwoezen van de gemeente Haarlem over de situatie met de aanlegmogelijkheden van de beurtschippers op het IJ. Hier ontbreekt elk toezicht en overzicht (1990);

Positie Dorpsraad

- verzocht aan beide gemeentebesturen te komen tot erkenning van de Dorpsraad als wijkraad, zonder daarbij de bepaling van “een evenredig aantal leden uit elk dorpsdeel”, omdat reeds op basis van het kiesstelsel een democratische samenstelling tot stand komt (1968);
- besloten gebruik te maken van de mogelijkheid een lid van de Dorpsraad te laten deelnemen in de raadscommissie voor de Ruimtelijke Ordening van de gemeente Haarlemmerliede ca.. Het lid van de Dorpsraad zal zijn Ir. Peter Capelle (1977);
- de ontwerpstatuten voor de oprichting van een rechtspersoonlijkheid bezittende “Stichting Dorpsraad Spaarndam”, voorgelegd aan beide colleges van B & W (1987);

Jan Berk.

Tekening C. Vroege

25 jaar samenstelling redactie Dorpsorgaan

1967-1979	E. Huttinga	1978-1980	M.C. Hirdes-v.d. Heijden
1967-1973	J.A. Knijnenburg	1978-1981	M. Tijssen
1967-1968	R. van Meesche	1980-	J. Luijtze-v.d. Wal
1967-1971	P.A. Roelofsen	1981-1989	T. v.d. Sluijs
1967-1986	D.A. Verdurmen	1983-1985	B. Radema-Metzelaar
1967-1988	C. van Reijendam	1985-	A. de Kuijer
1973-1981	G.W. Spierenburg-Hannenberg	1986-	J. Berk
1974-1980	J.J. van Nus	1986-	G. v.d. Beldt
1976-1983	P.G. Balm	1990-	H. Radema

In gesprek met de makers

april 1967... oprichting van Dorpsraad de eerste editie van Dorpsorgaan op stencilmachine

april 1992... 25 jaar Dorpsraad, 25 jaargangen Dorpsorgaan nu via Personal Computer naar de drukkerij

WESTKOLK 4, een januaridag in 1992. Rond de tafel zitten zo’n 14 mensen: een kleine selectie van een grote groep die vanaf 1967 actief is geweest om het Dorpsorgaan bij u in de bus te doen glijden.

Op deze ochtend wordt er nog eens nagepraat over die periode waarin deze mensen zich bezighielden en velen zich nog steeds bezighouden met het in elkaar zetten van het Dorpsorgaan, het redactionele werk, het typen, het stencillen, de plaatjes uitzoeken voor de lay-out, het rapen of vergaren, het nieten, het vullen van de dozen en uiteindelijk het verspreiden.

Veel kwam er bij kijken, heel veel zelfs. Maar dat pand Westkolk 4 bleef een verzamelpunt voor deze vrijwilligers die onder het genot van de koffie en de meegebrachte koeken hun taken serieus namen.

Eén van deze mensen moet zeker met name genoemd worden: hij immers was de man die zich in die eerste prille jaren tot wel zo’n 20 jaar later zeer heeft ingezet om het Dorpsorgaan te kunnen laten verschijnen.

Met het brilletje half op de neus, de schrijfmachine binnen handbereik, de stencilmachine op de tafel, het lijstje van zijn “personeel” naast de telefoon, kritisch en punctueel: Coen van Reijendam. Deze naam heeft ruim 20 jaar in de colofon van het Dorpsorgaan gestaan. In 1987 stopte hij met zijn werk in de hulpsecretarie en daarmee ook met zijn bemoeienissen rond het Dorpsorgaan.

*Staannd vlnr: Fré Vallentgoed, Coen van Reijendam, Henk Oud, Marleen Tjissen, TomHuttinga, Piet de Meester, Hanneke Luijtze, Gerda Spierenburg en Rietje Balm.
Zittend vnlr: Greet Hoek, Teuni van der Sluijs, Betty Radema-Metzelaar en Ageeth de Kuijer.*

In diezelfde periode werd er gepraat over de aanschaf van een computer en werd er vanuit de Dorpsraad gekeken naar mogelijkheden om het Dorpsorgaan te laten drukken.

Toch duurde het nog enige tijd voor de stencilmachine aan de kant kon en zo moest Coen zijn opvolgers de fijne kneepjes van het stencillen en inbranden leren. Geen geringe taak!

Zonder Coen is het nog wel een jaartje gelukt, maar hoeveel tijd en inspanning dat toen heeft gekost, daarover zullen we de details besparen.

En hij had het ons zo nauwkeurig voorgedaan. Precies verteld hoe het inbrandapparaat werkte, heel precies ook hoeveel inkt het stencillen nodig had; er nadrukkelijk op gewezen dat bij teveel inkt.....afin, we kwamen erachter en we zegenden de dag dat de computer kon worden aangeschaft en de kosten van de drukkerij acceptabel waren.

Maar voor het zover was, waren het toch vooral heel veel handen die licht werk maakten, want met de apparatuur uit die tijd waren die vele handen hard nodig.

Het pand Westkolk 4 werd in de beginjaren slechts gebruikt voor het stencillen. De redactievergaderingen vonden voornamelijk plaats bij de redactieleden thuis. Op menige zolder en aan menig eettafel werd het Dorpsorgaan samengesteld.

Een van die eerste mensen uit die beginfase is ook vandaag bij ons aanwezig, Tom Huttinga. Niet alleen hielp hij bij het vergaren, het nieten en het bezorgen, ook schreef hij menig artikel.

Bladerend in oude nummers kwam ik in het jubileumnummer "15 jaar Dorpsraad/Dorpsorgaan" een artikel van zijn hand tegen. Daarin maakte hij onder meer melding van het feit dat hij in dat bewuste jaar (1982) zijn 50.000ste nietje hoopte te slaan en in aansluiting daarop aan de tweede serie van 50.000 zou beginnen.

Bij het samenstellen van dit jubileumnummer kwam Tom Huttinga ter sprake en we prijzen ons gelukkig dat we hem hebben kunnen overhalen om in dit feestelijke nummer iets uit de oude doos te herhalen.

Tom Huttinga heeft zich heel wat jaren bezig gehouden met ons Dorpsorgaan en hij was ook een van de mensen die in de beginperiode de Dorpsorganen vouwde.

Lange tijd was het vouwwerk belangrijk, want het Dorpsorgaan kende verschillende edities van een klein formaat. Vooral Fré Vallentgoed en Gerda Spierenburg (de laatste is toevallig in het dorp en graag aanwezig op deze ochtend!), kunnen zich die uurtjes nog goed herinneren. Fré was de vrouw met de pepermuntjes. Heel wat rollen zijn er in de loop der jaren doorheen gegaan. En zoals Fré van de pepermuntjes was, was Coen de man die water aandroeg.

Om de Dorpsorganen te bundelen, lagen de pagina's op de tafel gerangschikt. De "rapers" vergaarden de pagina's, maar moesten de vingers nat houden. Likken mocht niet van Coen en er stonden dan ook schoteltjes met een sponsje op de tafel. Regelmatig moest het vochtgehalte daarvan op peil gebracht worden en zo werd Coen tot waterdrager gedoopt. Doch niet alleen het vochtgehalte van het sponsje was belangrijk, minstens zo belangrijk was het vochtgehalte bij de aanwezige nieters, vergaarders, plaatjes-zoekers etc... Koffie op zijn tijd was zeer welkom. Soms met een stuk zelfgebakken cake, soms met een jodekoek of stroopwafel.

Voordat de "vergaarclub" werd uitgenodigd, kwam er eerst een ploegje bijeen om de lay-out te verzorgen.

Immers, vóór het stencillen moest er geknipt en geplakt worden en illustraties worden aangebracht. Ook moesten de kopjes boven de rubrieken geplakt worden.

In een houten sigarenkistje zaten die kopjes en allerlei soorten plaatjes die bij de betreffende artikelen werden geplakt.

Dit plakwerk vereiste een behoorlijke nauwkeurigheid en Coen keek toe of de plaatjes wel recht zaten. Wanneer een en ander goed was aangebracht en de lay-out gedaan, ging Coen achter zijn stencilapparaat staan om alle pagina's te stencillen. In het begin waren dat er niet zoveel, de oplage was toen zo'n 600. Met de groei vooral van Spaarndam-Oost werden dat er steeds meer en steeg de oplage tot zo'n 1250.

Coen deed dat stencilwerk voornamelijk alleen en wanneer die klus geklaard was en alle stapels gerangschikt waren, dan pas werden de mensen gebeld en kon men beginnen.

De door Coen opgebeldde mensen traden het pand Westkolk 4 binnen. Op de grote tafel lagen dan de inmiddels gestencilde bundels pagina's.

Er vond een verdeling van taken plaats. Op de hoek van de tafel was ruimte gemaakt voor de nieter. Aanvankelijk betrof het zo'n gewoon klein niet-apparaatje die iedereen thuis heeft, later werd het een iets groter apparaat en weer veel later werd het een elektrische niet-machine. De mannen van de nietjes waren geruime tijd, behalve dan Tom Huttinga, Henk Oud en Piet de Meester. Zonder hen voelden we ons flink onthand. Zij hadden het gewoon in hun vingers, zo simpel lag dat.

Achter de lange tafel namen de mensen plaats voor het bijeenrapen van de pagina's. Later, heel veel later kwam er een heuse vergaarmachine waar aanvankelijk het hele dorpsorgaan nog in kon (16 pagina's). Nu echter zou zelfs die vergaarmachine te klein zijn want het Dorpsorgaan van de laatste jaren telt toch meestal zo'n 22 pagina's.

Het gebundelde stapeltje ging dan naar de kafters. Vervolgens werd er een stapel van 25 bij de nieters neergelegd. Wanneer de nietjes erin zaten werden er stapels van 250 in de gereed staande dozen gedaan. Coen telde en hield nauwlettend in de gaten dat iedere doos gevuld werd.

In de gang stonden de dozen gereed. Eén gedeelte voor Spaarndam-West en een steeds groter wordend gedeelte voor Spaarndam-Oost.

Wanneer de dozen gevuld waren en de club vergaarders had opgeruimd, gingen zij uiteen en namen het aantal Dorpsorganen mee dat zij verspreidden. Het merendeel immers behoorde ook bij de bezorgers.

Zo waren dan de gezellige uurtjes weer voorbij en kon de distributie plaatsvinden. Binnen een paar dagen konden alle Spaarndammers een nieuwe editie van het Dorpsorgaan in de bus vinden. Tot 1988 ging het op deze wijze.

Nu worden de artikelen op floppy gezet en door Willem (van Warmerdam) van de lay-out voorzien en naar de drukker gebracht.

Bij de drukker tenslotte zitten Fré Vallentgoed en Theo v.d. Putte die met moderne nietmachines de Dorpsorganen van nietjes voorzien.

Het hele stuk vergaarders waar zo'n 20 jaar veel van afhing, is mooi voor in de geschiedenisboeken.

De grote groep mensen die zich zoveel jaren inzette voor het Dorpsorgaan is inmiddels behoorlijk ingekrompen. Natuurlijk, in het redactionele werk en het bezorgen van het Dorpsorgaan is geen verandering gekomen. Daar valt nog niet veel te automatiseren.

Maar het gezellige nieten en verzamelen: het vele type- en stencilwerk; dat is verleden tijd.

Jammer vinden zij het wel. Er was geen mens op die januaridag die spijt heeft gehad van zijn betrokkenheid al die jaren.

De algemene opinie was dat de automatisering zeer zeker een verrijking is voor het Dorpsorgaan, maar een verarming voor de sociale contacten. Met deze stelling gaan we door, voorlopig maar het jaar 2000.

Ageeth de Kuijer

Kroniek van Spaarndam periode 1967 tot 1992

1967. Het jaar van de oprichting van de Dorpsraad en de eerste editie van het Dorpsorgaan.

Spaarndam is nog een klein dorp met ca 325 woningen en ca 1150 inwoners. In Oost werd in 1964 een begin gemaakt met de bouw van woningen rond de kerk. In West zijn woningen gebouwd tussen de Kerklaan en het Spaarne. Er wordt gesproken over de uitgroei van beide delen van het dorp, het zogen. Vlinderplan. Als die plannen doorgaan zal Spaarndam uitgroeien tot een plaats van 4 à 5000 inwoners. Het dorp krijgt dan een centrumfunctie in het nieuwe recreatiegebied. Deze groene buffer tussen Haarlem, Amsterdam en Velsen moet de oprukkende industrie langs het Noorzeekanaal tegenhouden. Er zal daarom veel bos worden aangelegd. De naam "Spaarndammerhout" wordt terecht spoedig vervangen door het "Recreatiegebied Spaarnwoude".

De olieraffinaderij van "Mobil Oil" is in aanbouw.

De rioolwateringzuivering in Haarlem wordt in werking gesteld. Voor palingrokerij en palinghandel W. Kok, in 1966 overgeplaatst naar Oosterhout, komt dat net te laat.

Spaarndam-West krijgt aardgas. Oost moet daar nog vier jaar op wachten.

De televisie heeft ondertussen in praktisch elke woning een plaatsje veroverd. Voor het verenigingsleven betekent dat moeilijke jaren. Vooral op cultureel gebied is het te merken. De trots van Spaarndam, het Harmonie- en Fanfarecorps "Crescendo" wordt in 1966 opgeheven. Het concurrerende "Kunstkring" wijkt uit naar Haarlem. De toneelverenigingen maken moeilijke tijden door. Ongetwijfeld zal de vergrijzing ook een rol hebben gespeeld.

De saamhorigheid op het dorp neemt toe. Er wordt nog maar één groot Sinterklaasfeest gevierd i.p.v. aparte feesten van Speeltuinenvereniging "Nieuw Leven" en de "RK Kring". De voetbalverenigingen "Spaarndam" en "SHS" zullen in Spaarndam één sportpark krijgen en er gaan voorzichtig stemmen op om tot een fusie te komen. Er wordt gesproken over de oprichting van een bejaardensoos: een soos voor "alle Spaarndammers zonder zuilen".

Terwijl in het land de roep om meer democratisering steeds sterker wordt, jongeren meer "verbeelding aan de macht willen hebben" en alle bestaande instellingen luid bekritiseren, wordt in Spaarndam de Dorpsraad opgericht "als een representatief contactorgaan voor geheel Spaarndam, ter behartiging van de belangen van de gehele Dorpsgemeenschap".

1968.

Op 23 januari gaat de "Bejaardensoos" van start in het Speeltuingebouw. Er zijn 17 vrouwen en 28 mannen aanwezig. Voorzitter is kapelaan J. Zutt.

De olie-raffinaderij van Mobil-Oil wordt in gebruik genomen als op 26 maart het eerste schip met ruwe olie arriveert. Half mei vindt de aansluiting plaats met de haven van Rotterdam via een pijpleiding. De officiële opening is op 24 september.

Spaarndam wil een Dorpshuis in de buurt van de Grote Sluis of eigenlijk nog liever op de Kolk. Maar daar is geen plaats. Of toch wel? Een jarenlange discussie volgt.

Het Jaagpad langs het Spaarne krijgt één-richting-verkeer.

Het streekplan Noordzee-Kanaal-Gebied wordt vastgesteld.

De Dorpsraad vraagt B. en W. van Haarlem om de snelheid in het dorp tot 30 km te beperken.

Luus van Dusschoten heeft een diaserie gemaakt over Spaarndam en zijn bewoners. Onder grote belangstelling vertoont ze de serie onder de titel “Zo was het hier in 1968” in het Speeltuingebouw.

De regering besluit het landelijk gebied rond Spaarndam i.v.m. de aanleg van een groene bufferzone tegen de oprukkende industrie in eigendom te verwerven. Veel boeren verkopen in de volgende jaren hun grond aan het Recreatieschap.

De Stichting Sportpark Spaarndam wordt opgericht. Samen bouwen de voetbalclubs “Spaarndam” en “SHS” een kantine en dragen ze zorg voor de exploitatie.

Naast de hulpsecretarie aan de Westkolk waar Coen van Reijendam de scepter zwaait voor Spaarndam-West, krijgt Oost in een garage aan de Dr. W. Nijestraat ook een hulpsecretarie waar Jan Kerkvliet de zaak beheert.

1969.

Speeltuinvereniging “Nieuw Leven” bestaat 25 jaar.

Voetbalclub “SFC Spaarndam” viert het 50-jarig bestaan.

Voetbalclub “SHS” krijgt een afdeling softbal onder de naam “De Brinkers”.

Jan Vrijman maakt op de Kolk opnamen voor een film die vertoond zal worden op de Wereldtentoonstelling in Japan. Veel dorpsgenoten doen mee als figurant.

Aan de Ringweg wordt de nieuwe St.Adalbertusschool in gebruik genomen.

De St. Adalbertusparochie maakt zich los van de parochie in Haarlemmerliede en krijgt de status van vicarie. De eerste pastoor wordt “kapelaan” Gielen.

1970.

Kapper Willem de Graaf draagt zijn kapsalon aan de Westkolk over aan Leo van der Wiel.

Er wordt een nieuwe toneelvereniging opgericht onder de naam “VAT ’70”, de afkorting van Vrije Amateur Toneel. De leiding is in handen van L. Spierenburg en D. de Rooij.

Aan de Ringweg wordt een nieuwe Rabobank gebouwd.

Langs het Spaarne wordt een wandelpad met zitbanken aangelegd.

De historische “Hoge Boom” aan de Spaarndammerdijk bezwijkt onder de last der jaren.

Paula Verdurmen viert haar zilveren jubileum in dienst van bakker Krol.

De afdeling Spaarndam van de Nederlandse Bond van Plattelandsvrouwen wordt opgericht.

In Spaarndam-Oost zullen 200 woningen gebouwd gaan worden.

Zo zal dit de komende jaren steeds doorgaan, alleen met wat kleinere aantallen.

1971.

In Spaarndam-Oost vindt de aansluiting plaats op het aardgasnet.

Zuster H. Boon neemt na een diensttijd van vele jaren afscheid van Spaarndam.

Het “Jeugdhuis” wordt geliquideerd. De discussie rond de bouw van een dorps huis in Spaarndam, en vooral aangaande de plaats waar een dergelijke gemeenschapsvoorziening moet komen, wordt intens gevoerd. De “Stichting Gemeenschapshuis in oprichting” probeert de concrete realisatie tot stand te brengen. Alleen het Sportpark lijkt een haalbare plaats, zeer tot ongenoegen van de inwoners van Spaarndam-West.

Chris van Warmerdam laat in deze jaren zijn vrij en onafhankelijk krantje “Het Slikkie” verschijnen om deze en algemene ontwikkelingen op het dorp van zijn commentaar te voorzien.

Spaarndam-West verkeert in groot gevaar als een jongen uit Haarlem de afsluiter in het gasregelstation aan ‘t Visserend weet te openen waardoor de gasdruk in de woningen veel te hoog is. Het loopt met een sisser af.

Met genoemd gasexplosiegevaar haalt Spaarndam de landelijke pers. Dat is ook het geval als het oude dorp onder het “Beschermd Dorpsgezicht” wordt geplaatst.

In Spaarndam-West worden op een landje aan de Grote Sluis 13 woningen gebouwd. Er verschijnt een extra-editie van het Dorpsorgaan om het ontwerp bestemmingsplan “Defensierrein” achter het Havenplein, waar 140 woningen gebouwd zullen worden, bekend te maken. Veel Spaarndamse jongeren die tegen hun zin elders zijn gaan wonen omdat er in het dorp geen plaats voor hen was, stromen toe om de vergadering waarop de plannen worden toegelicht, bij te wonen. De “defensie-noot” is echter niet te kraken. De munitie-opslag maakt alle bouwplannen onmogelijk.

1972.

Op 17 mei fuseren de Spaarndamse Football Club “Spaarndam” en de voetbalclub “Samenwerking Houdt Stand” / “Spaarnwoude-Haarlemmerliede-Spaarndam”. Piet de Meester wordt de voorzitter van de nieuwe club die “FC Spaarnwoude” gaat heten.

1973.

In de leegstaande woning van de boerderij van Cor van Warmerdam aan de Lagedijk wordt een peuterklas ingericht.

1974.

In het Dorpsorgaan verschijnt een prachtige tekening van Hans Brinker met zijn vinger in zijn oor i.p.v. in de dijk als bekend wordt gemaakt dat de vliegtuigroute die eerst over Haarlem-Noord liep nu naar Spaarndam is verlegd. De maker van deze tekening is Michiel de Boer.

Het Dorpsorgaan kan niet meer in de stadsdrukkerij te Haarlem worden gedrukt. Voortaan vindt de produktie plaats in de “Spaarndamse dorpsdrukkerij” aan de Westkolk 4 waar o.l.v. Coen van Reijndam gestencild wordt en gebrocheerd.

Aan de Rietpol worden de steigers flink uitgebreid. De scheepsbouw wordt minder belangrijk en de jachthaven neemt fors in omvang toe.

1975.

Er wordt een “Commissie Spaarndam Dorpsgezicht” in het leven geroepen om in zake bouwplannen voor het oude dorp advies te geven.

De Westhoff wordt gebouwd.

Henk Oud stopt met de broodbezorging.

1976.

Onder de naam “Werkgroep Hulp en Dienstverlening Spaarndam” wordt het Dienstencentrum Spaarndam opgericht.

Op zaterdag 28 augustus organiseert de werkgroep “Maak Spaarndam weer veilig” een demonstratieve fietstocht langs de Slaperdijk omdat de gemeente Haarlem de aanleg van een fietspad tussen Spaarndam en Santpoort dreigt uit te stellen. Onder groot enthousiasme trekt een grote groep fietsers, zowel jong als oud, naar de Vlietweg om daar te keren voor de terugtocht.

In november worden de definitieve plannen voor het Dorpshuis goedgekeurd. Architect Sjoerd Brattinga is de ontwerper. Pas een jaar later wordt de eerste paal geslagen.

1977.

De N.H. Kerk in het oude dorp bestaat 350 jaar.

Op de KRO-TV wordt op 18 mei een programma uitgezonden over het bejaardenwerk in Spaarndam: “Wat heet oud?”.

1978.

De “Tennis Club Spaarndam” gaat van start.

Op 18 november wordt het nieuwe Dorpscentrum geopend. De symbolische handeling wordt verricht door “ome” Jan van der Putte (80 jaar) en Tanja Groot (8 jaar), die beiden op die dag jarig zijn.

1979.

Aan de Ringweg wordt op 10 juni het nieuwe tennispark geopend.

Eindelijk is er weer een woningbouwplan voor het oude dorp. Op 14 november wordt de eerste paal geslagen voor nieuwe woningen aan het Visserseind en aan de Kerklaan. In Oost wordt een begin gemaakt met het bouwplan “ ‘t Poldertje”.

Er wonen nu ca 2100 mensen in Spaarndam: 900 in West en 1200 in Oost.

1980.

Het 100-jarig bestaan van de IJsclub “Nova Zembla” wordt op grootse wijze gevierd.

Amateurschilders exposeren hun werk in het Dorpshuis onder het motto “Galerij der Sterken”. De “Spaarneschool” bestaat 110-jaar. Een weeklang vinden er allerlei activiteiten plaats. Twee dagen wordt er lesgegeven in “oude stijl”: leerkrachten en leerlingen gaan gekleed in kostuums “uit grootmoeders tijd”. Naast de puzzle-tocht door het dorp langs oude ambachten, vormde de grote reünie het hoogtepunt.

De actiegroep “Woningen in Spaarndam voor Spaarndammers” probeert de aandacht te vestigen op de woningnood onder jonge Spaarndammers in West. Meestal zijn zij gedwongen naar elders te verhuizen omdat het aanbod van woningen veel te klein is. Nu er nieuwe woningen in aanbouw zijn willen zij voorkomen dat de gemeente Haarlem de normale lijst hanteert van woningzoekenden: de Spaarndammers moeten voorrang krijgen.

In de grote vakantie wordt in het Dorpshuis voor de kinderen een “Stuif” georganiseerd.

Er verschijnen glascontainers in Spaarndam.

Aan de Oostkolk wordt restaurant “ ‘t Stille Water” geopend.

1981.

Er wordt voor de eerste keer een Nieuwjaarsbijeenkomst georganiseerd in het Dorpshuis.

De “Groentehal van Greet” aan de Kerklaan gaat dicht.

De jeugdclub “Don Bosco” bestaat 25 jaar.

In Polen heerst grote nood. In Spaarndam wordt daarom een grote voedsel- en kledingactie georganiseerd.

1982.

De woningen aan het Havenplein, die dateren uit 1927, worden gerenoveerd.

Het fiets-wandelpad langs de Slaperdijk wordt op 4 oktober officieel in gebruik genomen. Onder het fietspad is een persleiding voor de riolering aangelegd zodat geleidelijk het oude dorp op deze leiding kan worden aangesloten. Een dergelijke persleiding voor Spaarndam-Oost laat nog 10 jaar op zich wachten.

De N.H. Kerk wordt na een grondige restauratie op feestelijke wijze weer in gebruik genomen.

I.v.m. het bestemmingsplan “Beschermd Dorpsgezicht Spaarndam” wordt de “Kommissie Spaarndam” opgericht om het “gezicht van het dorp te bewaken”.

1983.

Langs het Zijkanaal C wordt in het voorjaar een grote schoonmaakactie gehouden door de schooljeugd. 200 zakken worden met vuilnis gevuld en in het najaar nog eens 45 zakken.

Op 30 april stopt de laatste binnenvisser van Spaarndam, Gerard Berk, zijn bedrijf. Wolhandkrabben sloopten zijn netten. Daarmee komt een einde aan wat eeuwenlang één van de belangrijkste bestaansmiddelen voor ons dorp is geweest.

Het Spaarndams Gemengd Koor viert zijn 75-jarig jubileum.

1984.

In Spaarndam-Oost wordt de wijk “Inlaagpolder” gebouwd.

Het fietspad tussen de Vergierdeweg en de Vlietweg wordt aangelegd.

1985.

Op grootse wijze wordt het 700-jarig bestaan van Spaarndam gevierd. De opening, de Middel-eeuwse dag op 1 juni en de grote dorpsreünie met historische tentoonstelling vormden de hoogtepunten in een reeks van activiteiten die het dorp bezighielden. Het Spaarndams Gemengd Koor brengt een speciale grammofoonplaat uit met het door Dirk Harskamp gecomponeerde “Spaarndam, Spaarndam, het mooiste dorp uit ons leven...” en de “Ode aan Spaarndam” van Wim Goebert. Van het Dorpsorgaan verschijnt een jubileumnummer.

Piet Stapel neemt afscheid als directeur van Scheepswerf Stapel.

Voor het eerst zal het bedrijf, dat in 1903 in Enkhuizen begonnen is, het zonder een Stapel als “roerganger” moeten stellen.

Er wordt een begin gemaakt met de aanleg van het Talesiuspark.

1986.

In de N.H. Kerk wordt een tentoonstelling georganiseerd b.g.v. het feit dat Spaarndam 15 jaar tevoren de bestemming “Beschermd Dorpsgezicht” heeft gekregen.

Dankzij de Vereniging Haerlem krijgt Spaarndam als een verlaat cadeau voor het 700-jarig bestaan een serie monumentenbordjes en -panelen.

De Historische Werkgroep Spaarndam wordt opgericht.

Zwemclub “de Do’daars” bestaat 25 jaar. Vele kinderen uit Spaarndam en omgeving hebben dankzij deze club leren zwemmen.

Dorpsgenoot Chris van Warmerdam neemt met een gedicht over de kleine criminaliteit afscheid van de Gemeente Raad in Haarlem waar hij raadslid was voor de PPR.

Voetbalclub “Spaarnwoude” promoveert naar de 4e klas KNVB.

Er worden voor de eerste keer zogenaamde “Kolkdagen” gehouden.

Warme Bakker van den Haak sluit zijn bedrijf.

Op de Ringweg verschijnt “straatmeubilair” om het oversteken veiliger te maken. Veel ongelukken zijn het gevolg. Een jaar later worden de obstakels na vele protesten verwijderd.

1987.

De nevenvestiging van Scheepswerf Stapel in Dintelmond moet sluiten.

De Stelling van Amsterdam, waar de fortten bij Spaarndam deel van uitmaken, wordt een monument.

De Dorpsraad wordt een stichting.

In het oude dorp wordt de gietijzeren waterleiding uit 1913 vervangen.

Na 40 jaar neemt Coen van Reijendam afscheid als “gemeentesecretaris” van Spaarndam.

Aan de Ringweg wordt voor de eerste keer een Zomerfestival gehouden.

De Rabobank wordt na een grondige verbouwing weer feestelijk in gebruik genomen waarbij tevens het 85-jarig bestaan wordt gevierd.

1988.

Op 1 februari sluit Jan Baelde zijn supermarkt.

Voor het eerst sinds jaren wordt er in Spaarndam geen Kermis meer gehouden.

1989.

In de Christiaan Bruningsstraat wordt een woning voor asielzoekers ingericht. Een werkgroep zorgt voor de begeleiding van de bewoners.

De St. Adalbertusschool viert haar 40-jarig bestaan.

De wateren rond Spaarndam zien in de warme zomer groen door een algenplaag.

In het oude dorp verschijnen karakteristieke lantaarns.

Het bestuur van de “SV Spaarnwoude” hanteert het uitbrengen van een stemadvies als middel om de gemeente Haarlemmerliede een duidelijk besluit te laten nemen over de verplaatsing van het Sportpark. Door overleg wordt een effectuering van het stemadvies voorkomen.

Verkeerstellingen wijzen uit dat het verkeer over de dijk in Spaarndam tussen 1980 en 1989 is opgelopen van 100 naar 123 %.

Supermarkt “De Spar” van Han Bouwens wordt voortgezet onder de naam “Albert Heijn”.

1990.

In Spaarndam-Oost verschijnt op regelmatige tijden een zogen. ecocar.

Er zijn plannen voor de bouw van woningen op het zogen. “trapveldje” aan de Ringweg.

De “blinde darm” van het Vaartje aan het Visserseind kan eindelijk doorgespoeld worden.

De NZH gaat met nieuwe, kleinere bussen het vervoer naar Spaarndam verzorgen.

“Holland Paling” opent een viswinkel aan de Spaarndammerdijk.

1991.

In Spaarndam wordt een Kano- en Roeivereniging opgericht.

De Spaarneschool organiseert een reünie b.g.v. het afscheid van het oude schoolgebouw.

Voor Spaarndam-Oost wordt een rioolwaterpersleiding aangelegd naar de rioolwaterzuivering in Haarlem.

De eerste woningen aan de Clara van Spaarnwoudestraat worden betrokken.

1992.

De Spaarneschool wordt gesloopt en vervangen door een nieuw schoolgebouw.

Het zilveren jubileum van de Dorpsraad en het Dorpsorgaan wordt gevierd.

Spaarndam heeft nu ca 3000 inwoners.

De Kerklaan in 1977 voor de nieuwbouw

De achterzijde van het Visserseinde in 1966

De Boezemkade voor de nieuwbouw

Nieuwbouw in Spaarndam-Oost (1971)

De boerderij van Zwanenburg (1973)
(Kees 't Hoenstraat)

Het nood-postkantoor aan de Ringweg

De nieuwbouw aan de Grote Sluis

Het Dorpshuis net na de bouw

De kapsalon van Leo van der Wiel op de
Taanplaats

De palingrokerij van Balm op de
Taanplaats

Albert Heijn aan het Visserseinde

Restaurant 't Stille Water aan de
Oost-Kolk

De viswinkel van Holland Paling op de
Spaarndammerdijk

De sigaren- en snoepwinkel van Brouwer aan 't Vissersend

De oude melkwinkel van Bouwens aan 't Vissersend

De groentewinkel van Amelink aan de Grote Sluis

De Centra-Winkel van Baelde op de Spaarndammerdijk

De winkel van Beijerbergen van Hene-gouwen op de Spaarndammerdijk

De slagerij van Driessen op de IJdijk

De Groentehal aan de Kerklaan

De winkel van Knijnenburg op de IJdijk

Adriaan van Beijeren voor het laatst voor zijn winkel

Willem de Graaf

Henk Oud op zijn laatste ronde als kouwe bakker

Paula Verdurmen met bakkerskar

Opa Baelde en zijn schoondochter

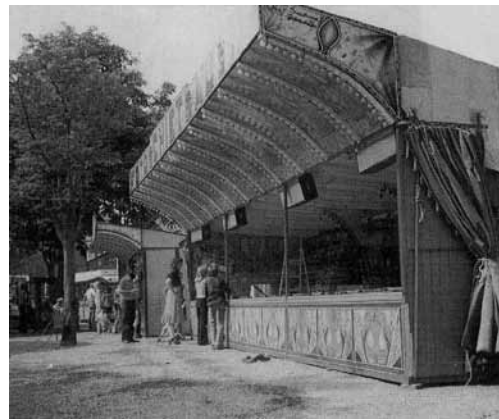
Tante Mien in de Toerist

Mevr. Krol in de bakkerswinkel

Kermis op de Westkolk, de zweefmolen

Kermis op de Westkolk, de schiettent

Koninginnedag 1985, Spaarndam 700 jaar

Eef Halewijn

- decorbouwer bij "Die Spaerne Ghesellen"
- de man achter de VARA-speelgoed-actie
- de steun en toeverlaat van zijn vrouw
- de Eef van het Dorpshuis

Hij stamt van een sterk geslacht. In de wieg al liet hij blijken dat ook hij van plan was dat sterke geslacht overeind te houden: zonder pardon trapte hij het voeteneind eruit.

Eef Halewijn,

geboren op 3 april 1915. Bij het verschijnen van dit nummer net 77 jaar. Een sterk geslacht, inderdaad!

De wieg waarin hij lag stond in de Spionkopstraat in Haarlem. (toen nog de gemeente Schoten). Lange tijd was dat de plek waar hij woonde, waar hij zich prettig voelde. Daar ook bracht hij zijn jeugd door. Geen onprettige jeugd, wel kinderjaren die zich afspeelden in een armoedige tijd en met de dreiging van een oorlog.

Wanneer hij vertelt over zijn leven, dan valt er niets van armoede of verbittering te bespeuren. Eef Halewijn is een man die altijd weer iets van zijn leven wist te maken, die flexibel met dat leven wist om te gaan. Hij noemt zichzelf een recalcitrant type, passend bij het milieu waaruit hij kwam. De Halewijns waren links georiënteerde mensen: lid van de VARA en aangesloten bij de vakbond F.N.V. Ook Eef was al heel jong lid van diezelfde vakbond en zou heel veel jaren later een gouden speld ontvangen voor 50 jaar lidmaatschap.

Ook van de VARA is hij al ruim 50 jaar lid. Voor diezelfde VARA zette hij in Spaarndam de speelgoedactie op.

Een zak schoenen op de rug

Zijn verhalen vertelt hij zonder ze echt bijzonder te maken. Het leven was zo en niet anders. Maar juist die hele gewone verteltrant maken zijn belevenissen zo bijzonder.

Eef Halewijn was dan weliswaar geen geboren Spaarndammer, toch had hij al heel jong een band met het dorp waar hij jaren later zou gaan wonen.

In zijn jeugd kwam hij regelmatig in ons dorp, bijvoorbeeld om op de Westkolk de schoenmaker te bezoeken.

Van tijd tot tijd namelijk liep Eef op zaterdag met een zak kapotte schoenen op zijn rug richting Spaarndam. Hij bracht de schoenen dan bij de schoenmaker en verbleef spelend op de omgeving van de Westkolk tot de schoenen gerepareerd waren. Zingend liep hij dan weer terug naar Haarlem. In de winter ging hij wel eens over het ijs van de Jan Gijzenkade en het Spaarne.

In zijn hart kwam er een plek voor Spaarndam en toen hij dan ook na lagere school en ambachtsschool en wat baantjes bij "Burgertimmerwinkeltjes" in 1945 met Tiggelman in contact kwam en deze hem vroeg zijn timmermansvakmanschap bij hem te willen uitoefenen, was er geen aarzeling. Eind jaren '50 kwam hij met zijn gezin op de Westkolk wonen.

Lopen van Zwolle van Haarlem

Veel Spaarndammers kende hij, want in de oorlog heeft Eef Halewijn in Spaarndam ondergedoken gezeten. Tijdens een razzia in 1944 werd hij opgepakt en naar de Ripperdakazerne gebracht. Daar kwam zijn inmiddels gewaarschuwde vrouw hem nog wat eten brengen en een dag later werd hij op transport gesteld. In Ruurlo wist hij met 50 á 60 anderen te vluchten en met behulp van het Internationale Rode Kruis in Zwolle kwam hij, na de nodige overnachtingen op boerderijen, na 7 dagen lopen weer vermagerd en uitgehongerd in Haarlem aan.

Een paar zinnen uit een mensenleven. Ze worden verteld alsof het zo gewoon was. Het hoorde bij het leven. Het hoorde bij een leven dat geleefd werd in de oorlogsjaren.

Terug in Haarlem kon het “gewone” leven weer beginnen en Eef ging met zijn vrouw en twee kinderen op de Zomerkade wonen.

Toen hij echter van Tiggelman het pand aan de Westkolk kreeg toegewezen, was dat voor hem het moment om zich voorgoed in Spaarndam te vestigen.

Aanvankelijk bestond zijn leven in Spaarndam voornamelijk uit zijn werk bij Tiggelman en vooral de renovatie van het Havenplein heeft hem bij veel Spaarndammers bekend gemaakt.

Toch waren er tussen de bedrijven door veel vergaderingen die hij bezocht, want hij wilde wel betrokken zijn bij het wel en wee van het dorp waar hij zo’n binding mee had.

Hij stelde zich kandidaat voor de eerste Dorpsraad en hij werd gekozen.

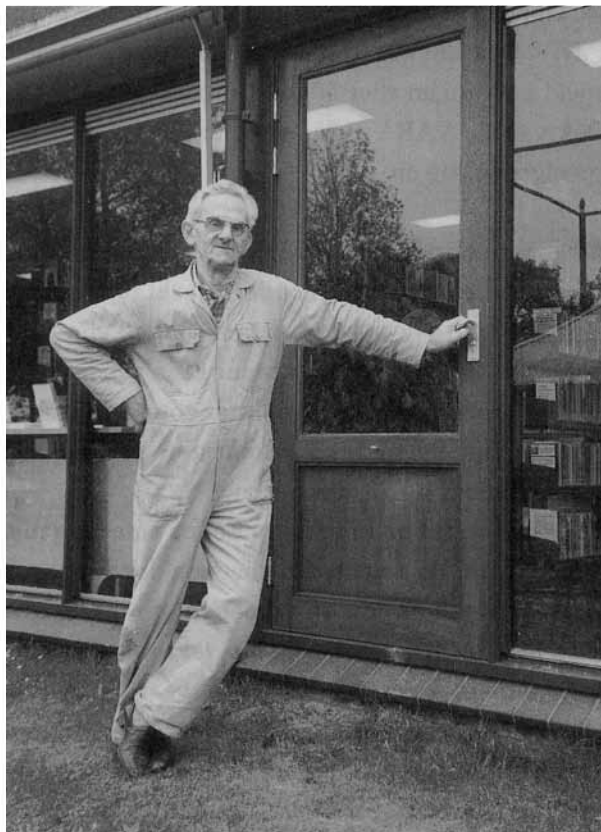
Via Dorpsraad naar Dorpshuis

Zitting hebbende in de Dorpsraad raakte Eef Halewijn nauw betrokken bij de oprichting van het Dorpshuis. Hij had onder meer zitting in de bouwcommissie.

Toen hij in 1977 Tiggelman na 32 timmerjaren verliet, kon hij dan ook gaan knutselen in zijn eigen vak. Speelgoed maken voor de inmiddels geboren kleinkinderen en, na de oprichting van het Dorpshuis, samen met Chris van Warmerdam, werken aan de decors van de toneelvereniging “Die Spaerne Ghesellen”.

Uren, zo niet dagenlang waren zij bezig om van toneellinnen en stijfsel de coulissen te maken. Zo had hij zijn eigen rol bij “Die Spaerne Ghesellen”, iedere voorstelling weer.

Steeds vaker was Eef Halewijn in het Dorpshuis te vinden, want steeds meer kleine klusjes dienden zich aan. Hij ging zijn eigen gang, net zoals hij dat deed op de 18e november van 1978.

Het nummer 36 was verdwenen

Als nauw betrokkene bij de bouw en oprichting van het Dorpshuis en tevens als Dorpsraadlid, stond Eef Halewijn op de bewuste novemberdag te wachten tot het Dorpshuis officieel geopend zou worden.

Deze opening zou geschieden door het in metselen van nummer 36.

Terwijl dat gebeurde, zag Eef met zijn kennersblik dat het nummer behoorlijk scheef ging zitten en omlaag zakte.

Terwijl de aanwezigen het feest van de opening binnen verder vierden, haalde Eef het bordje eraf en besloot om het na het feestgedruis vakkundig in te metselen.

Groot was de opschudding toen men ontdekte dat het nummer weg was en waar het was bleef vooralsnog een raadsel. Enige dagen later zag Eef Halewijn de kans schoon en metselde het nummer stevig aan de voorkant van het Dorpshuis.

Door zijn bezigheden in het Dorpshuis, leerde Eef Halewijn in de loop der jaren heel wat dorpsgenoten kennen. Samen met Ab Buis is hij een centrale figuur in ons Dorpscentrum.

Inmiddels heeft hij ook al heel wat jeugd op zijn schoot gehad, want 1 x per jaar verkleed hij zich als een waardige heilige en in die hoedanigheid bezoekt hij dan de jongste en oudste “bewoners” van het Dorpshuis: de peuters en de bejaarden.

En wanneer hij niet in het Dorpshuis is, dan helpt hij zijn vrouw, kookt voor twee of loopt zingend met de stofzuiger door het huis. Soms ook gaat hij voor het raam staan en geniet van het riante uitzicht over het Spaarne.

Naast alle genoemde bezigheden is er nog één waar Eef Halewijn van tijd tot tijd zeer fanatiek mee bezig is: zijn hobby suikerzakjes. (ooit overgenomen van zijn dochter). Prachtige albums vol geplakt: hij heeft er inmiddels al zo’n 1.893. Zakjes en wikkels van over de hele wereld. Hij is er trots op. En zo trots hij is op zijn verzameling, zo trots is hij ook op Spaarndam: hij voelt zich hier in zijn element.

Wanneer hij op zijn fiets van de Westkolk over de dijk naar het Dorpshuis rijdt, is dat meestal met één hand. De andere hand moet hij namelijk steeds opsteken. Want Eef Halewijn hoort bij ons dorp, het Dorpshuis, bij Spaarndam.

We gunnen hem nog vele retourtjes van huis naar Dorpshuis en we hopen dat hij ons nog heel lang gezond en fier rechtop tegen zal komen.

Jan Berk/Ageeth de Kuijer

Spaarndam maakt kunst

Spaarndam wordt door buitenstaanders veelal beschreven als heel bijzonder, schilderachtig zelfs. Veel kunstenaars, van buiten Spaarndam, zijn er dan ook door geïnspireerd en hebben in, rond en over Spaarndam prachtige dingen gemaakt. Geldt dat ook voor Spaarndammers zelf? Deze vraag stelde de redactie van het Dorpsorgaan en de Dorpsraad zich bij haar 25-jarig jubileum. En zo ontstond het idee om ter gelegenheid daarvan een tentoonstelling te organiseren van Spaarndamse kunstenaars, zowel professioneel als amateur. Het resultaat zal ongetwijfeld verrassend zijn. En het zal blijken dat zeer veel dorpsgenoten bijzondere, zo niet onvermoede talenten hebben. Wellicht is deze tentoonstelling een start voor “een Spaarndamse kunstkring”?

*De tentoonstelling vindt plaats in het Dorpscentrum van Spaarndam van 18 t/m 26 april.
De openingstijden zijn in het weekend van 14 - 16 en 19 - 21 uur.
Tweede Paasdag, 25 en 26 april, van 10 - 12 en 14 - 16 uur.
(Woensdagochtend en Eerste Paasdag gesloten)*

Op werkdagen is de tentoonstelling geopend gedurende de normale openingstijden van het Dorpscentrum.

De opening van de tentoonstelling zal op 18 april worden verricht door Paul Marselje.

Dankzij de bijzondere medewerking van drukkerij Excelsior, dorpshuis Spaarndam, Ab en Hannie, Rabobank Spaarndam en Fa. v/h Knijnenburg is deze tentoonstelling mogelijk geworden.

Nel Wijtsma
Peter Balm
Frans Cleeren
Barend-Jan Luijtze
Hanneke Luijtze

Enkele citaten uit het Dorpsorgaan in de periode 1967-1974

1.

Wat gaat er in de toekomst met Spaarndam gebeuren?

De burgemeesters konden er nog weinig over zeggen. Ze wisten alleen, dat Spaarndam een centrale plaats in het recreatie-gebied tussen Mobil-Oil en Haarlem-Velsen zal gaan innemen. De gemeente Haarlemmerliede ca. ziet Spaarndam uitgroeien tot een dorp van ongeveer 5000 zielen.

Dorpsraad in gesprek met twee burgemeesters, mr. O.P.F.M. Cremers van Haarlem en baron F.W.M. van Hövell tot Westerflier van Haarlemmerliede en Spaarnwoude op 10 april 1967.
2.

Gaat de noordelijke sector (5 HA in de Zuid-Spaarndammer-Polder) er om welke reden dan ook af, dan zal het uiteindelijk zielental van Spaarndam ongeveer 2500 bedragen. Wij zijn van mening, dat het noodzakelijk is om binnen 20 jaar tot een dergelijk inwonertal te geraken en dat dan handhaving van onze dorpsgemeenschap gewaarborgd zal zijn.*Dorpsraad augustus 1967.*
3.

Bij de huidige plannen zal Spaarndam op een afstand van 1 km vanaf het in te richten industrieterrein komen te liggen. In de afschermstrook is bovendien nog de stamtunnelweg (rijksweg 16) geprojecteerd.*Dorpsorgaan oktober 1967.*
4.

Geld van muziekvereniging aan goede doelen besteed.

-

Wij stellen het op prijs U hierbij een overzicht te geven van de diverse bestemmingen, die de gelden, mede verkregen door verkoop van instrumenten en uniformen, hebben gekregen.

-

Koningin Wilhelminafonds voor kankerbestrijding	f	750,-
Bond ter bevordering van spastici		750,-
Spaarndamse zwemclub Do'daars		2000,-
Voetbalclub SFC Spaarndam		1200,-
Speeltuinvereniging Nieuw Leven		200,-
Commissie Ouden van Dagen		600,-
Totaal	f	5500,-
5.

Uit boekje van provincie blijkt dat Noord-Holland in 2000 drie miljoen inwoners heeft. Van het Noordzeekanaal moet een volwaardige Rijnmond worden gemaakt. De regering heeft dat besluit genomen.

De muziektent op de Westkolk benevens de klapstoeltjes werden aan de commissie Koninginnedag geschonken.”
Het bestuur van Crescendo in het Dorpsorgaan van november 1967.

Dorpsorgaan december 1967.

6. Spaarndam en de gewenste bestuurlijke herorganisatie. Samenvatting:
- Beide gemeentebesturen trachten Spaarndam naar vermogen een behoorlijk overheidsbestuur te geven.
 - Spaarndam ondervindt een “opgedrongen” beleid met uitgangspunten die in verschillende opzichten uiteenlopen. Dit wordt verklaard door:
 - a. Spaarndam ligt voor beide gemeenten aan de gemeenterand.
 - b. De bevolking is klein en legt daardoor weinig gewicht in de schaal.
 - c. Uiteenlopende structuur van beide gemeenten.
 - d. Tegenstellingen uit het verleden.
 - De huidige constructie met twee gemeentelijke organisaties op een klein dorp accentueert de door één brug verbonden tweedeling van Spaarndam voortdurend.
 - Integratie van de beide bevolkingen tot één dorpsgemeenschap is een noodzaak.
 - Volledige bestuurlijke samenvoeging is de enige logische consequentie voor Spaarndam.

De Dorpsraad in het Dorpsorgaan van april 1971.

7. Als het gemeentebestuur kan bewerkstelligen dat Haarlemmerliede en Spaarnwoude geheel zal thuishoren in Zuid-Kennemerland dan zal Spaarndam het voortbestaan van deze gemeente principieel niet aantasten want dan zal een vereniging van beide delen van Spaarndam, door allerlei gemeenschappelijke en eenvormige voorzieningen en maatregelen, minder noodzakelijk zijn.

Dorpsorgaan juni-nummer 1971.

8. Op 18 september (1971) heeft er op verzoek van het gemeentebestuur van Haarlem een bespreking met de Dorpsraad Spaarndam plaats gehad in zake het ontwerp-bestemmingsplan “Defensieterrein-Spaarndam. In genoemd ontwerp-bestemmingsplan is een aanzienlijke uitbreiding van het woningbestand in Spaarndam-West met ca 140 woningen geprojecteerd, gelegen tussen het noordelijk deel van de defensiewal (forten) en het IJ. Verder zijn in dit plan, dat een oppervlakte van ca 6 ha beslaat, aangegeven, bijbehorende voorzieningen alsmede een deel van de gedachte toekomstige westelijke ontsluitingsweg voor het gehele dorp, parkeerterreinen voor circa 40 auto's en een wandelpark op de defensiewal en langs de oevers van het IJ.

Dorpsorgaan extra nummer juni 1971.

9. Ons dorp is in 1971 in de belangstelling gekomen, doordat het tot beschermd dorpsgezicht verklaard is, wat al direkt na de aankondiging veel toeristen trok, waardoor de verkeersproblematiek sterk naar voren kwam en dus nog sterker om een oplossing vraagt.

Dorpsorgaan mei 1972.

10. De oude remmingwerken schijnen voor herstel te zijn opgenomen. Zou 't steeds weer vragen aan diverse instanties om goede aanlegmogelijkheden nu toch geholpen hebben en zou er wat gebeuren op dit gebied in de nabije toekomst?

Dorpsorgaan januari 1974.

Denkend aan 10 jaar Dorpsraad en Dorpsorgaan zie ik Van Reyendam's ganzeevender flitsend over de papieren gaan stapels ondenkbaar volle paperassen als torens op zijn schrijftafel staan en gedurende deze 10 jaren de producten van zijn hand mede via het Dorpsorgaan verspreidt worden door het Spaarndamse land brieven, convocaties, notulen, niets was hem die jaren teveel en zijn mening en stem werden niet in grijze dampen gesmoord maar in tegendeel in heel Spaarndam misschien niet altijd geureesd maar wel steeds gehoord.

Door P. Balm zéér vrij bewerkt naar H. Marsman.

Dorpsorgaan 1977, nummer 2

Gesprekken met Spaarndammers

Vanaf 1986 is er een vaste rubriek verschenen in het Dorpsorgaan onder de titel “In gesprek met..”. Voor deze gesprekken met (zoals wij dat noemen) onze markante Spaarndammers hebben we heel wat plekken in ons dorp bezocht. Voor dit jubileumnummer leek het ons een leuk idee om al deze mensen nog eens langs te gaan.

Een terugblik.....

In 1986 bezochten we voor ons eerste echte interview de trainer van Spaarnwoude, Gerrit Peys. Het gesprek vond plaats in de kantine van genoemde club. Aan het eind van dat jaar nam Spaarndam node afscheid van de laatste warme bakker: Frank van den Haak. We bezochten hem en zijn vrouw in de warme bakkerij op de Spaarndammerdijk. In 1987 waren er gesprekken met Joop Verharen en Han Bouwens, die nog geen jaar later zijn overleden. Ook in 1987 een bezoek aan Hermi en Bart Wiedemeijer, ouders van een heuse drieling. Die hele drukke baby- en peutertijd hebben ze prima doorstaan. Hun drie jongens zijn inmiddels kleuterknullen geworden die in juli alweer 5 jaar worden.

Veel markante mensen ontmoetten we aan de Spaarndammerdijk: Agaath Hartendorp, bekend van de zwemclub “De Dodaars”, de speeltuin en de VARA-speelgoedaktie. De laatste echte kruidenier op Spaarndam dhr. en mevrouw Baelde, inmiddels verhuisd naar de Velsbroek. De man die zijn slagersmes inruilde voor een penseel en van de slagerswinkel een atelier maakte, de kunstschilder Jaap Plas. Een andere kunstschilder, ook een man die in zijn aquarellen en houtskooltekeningen zo mooi de omgeving kan weergeven; Jan van Geem, met zijn eveneens kunstzinnige vrouw Branca wonende aan het begin van de Spaarndammerdijk. Even voorbij de Spaarndammerdijk ligt de IJdijk en ook daar hebben we onze fiets graag op slot gezet: zo waren we op bezoek bij de architect Klaas de Boer, inmiddels verhuisd naar de Kerklaan; voor velen de man van de Dorpsraad en van de Commissie Beschermd Dorpsgezicht. Ook op de IJdijk woonde mevrouw De Vries-Vallentgoed. We bezochten haar in 1988, vlak na haar 92e verjaardag. Aan het begin van dit jaar is ze overleden. Indrukwekkend en ontroerend was ook ons bezoek aan de inmiddels 92 jarige mevrouw Visser - Honderdors, woonachtig op de Taanplaats; de weduwe van de legendarische sluiswachter Piet Visser. Nog steeds is ze zeer actief, ze handwerkt en ze schildert en gaat nog regelmatig even met de bus de stad in. Mevrouw Visser over de dijk zien lopen, zo verzorgd, zo helder van geest nog. Dit is prachtige ouderdom! Ik hoop dat ze nog lang zo blijven mag!

Even doorlopend over de Balkbrug is er nog een stuk Taanplaats en daar brachten we een bezoek aan Henk Oud, de man die met zijn bakkerskar heel wat broden heeft bezorgd in Spaarndam, de man ook die men leerde kennen als spreker in de feesttent op Koninginnedag. Op de Kerklaan brachten we ook een bezoek en wel aan Piet de Meester, 30 jaar voorzitter van SFC Spaarndam (daardoor lid van verdienste), zeer actief bij Nova Zembla, 11 jaar zitting in de Dorpsraad en nu nog actief binnen de Schoonheidscommissie van Welstand van Haarlem. Toch waren we niet alleen in Spaarndam-West. Zeker ook in het nieuwe gedeelte van het dorp brachten we de nodige bezoekjes! In 1988 bijvoorbeeld hadden we een gesprek met de toen 11-jarige Renate Haack, wonende even voorbij het dorp aan de Ringweg. We spraken met haar over haar zwemsport en een eventuele deelname aan de Olympische Spelen. We horen vast nog van haar! Op diezelfde Ringweg brachten we maar liefst tweemaal op hetzelfde adres een bezoek en wel aan Barend Biesheuvel en zijn vrouw Klaasje Biesheuvel - de Jong. Veel immers was er te vertellen over de boerderij, het CDA, over de gemeenteraadperiode, de Kruisvereniging; over de Plattelandsvrouwen, het Dienstencentrum en het Rode Kruis. Aan de Ringweg in het dorp zelf waren we bij Frans van Straaten en zijn vrouw, van oorsprong van Ruigoord. Al een halve eeuw wonen zij in Spaarndam, maar de heimwee verdween nooit. Niet alleen over Ruigoord, ook over Spaarndam maakte en maakt Frans van Straaten prachtige gedichten. In september 1990 waren we ook op de Ringweg en onze lokatie was het kantoor in de Rabobank om te praten met Nico Gorter. In dezelfde maand was hij 25 jaar directeur van genoemde bank. Tenslotte waren we in Spaarndam-oost ook nog op bezoek bij zuster Patricia Olijerhoek, pastoraal werkster van ons dorp, verbonden aan de St. Adalbertuskerk. Ook een stukje Spaarndam, het “Havenplein” hebben wij met een bezoek vereerd. Met een riant uitzicht over het IJ en op Spaarndam-oost, genoten we van de koffie bij Joop Visser en zijn vrouw. Nog vers in het geheugen liggen de bezoeken aan de Grote Sluis om te praten met mevrouw Nel Wijtsma (de juf van de Rakkers van de Spaarneschool) en aan Andries de Vries, de laatste zeilmaker van ons dorp, wonende aan de Oostkolk. Voor dit nummer blijven we op de Kolk en kunt u lezen over Eef Halewijn. Graag willen we al die mensen bedanken die hun deur voor ons wijd openzetten. Zonder hun medewerking immers, zou deze rubriek, die niet meer weg te denken is uit het Dorpsorgaan, niet kunnen bestaan. Als we om ons heen kijken dan ziet het er niet naar uit dat we deze rubriek in de nabije toekomst zullen moeten schrappen. Er zijn nog heel wat Spaarndammers die een bezoekje van ons kunnen verwachten!

Ageeth de Kuijer.

Spaarndam over 25 jaar

In dit Dorpsorgaan wordt veel teruggekeken. Maar laten we ook eens vooruit kijken. Hoe zal het er over 25 jaar, in 2017, in Spaarndam uitzien? De 40-ers van nu zijn met pensioen. De schoolkinderen van nu brengen hun kind naar school. Uw kleinkind speelt met zijn dochtertje. Niemand kan natuurlijk 25 jaar vooruitzien. Maar sommige mensen kunnen wat verder kijken dan de meesten: doordat zij weet hebben van ontwikkelingen en plannen. Ik ben gaan praten met een aantal van zulke mensen:

- N.J. Gorter - directeur van de Rabo-bank
- G.P. Stapel - voorzitter van de Dorpsraad
- E.H. Tuyll van Serooskerken - dijkgraaf van het Hoogheemraadschap van Rijnland
- W.S. de Vries - hoofd van het Projektbureau van het Recreatieschap
- F.J.A. IJsselmuiden - burgemeester van Haarlemmerliede en Spaarnwoude.

Hun toekomstverwachtingen lopen niet altijd parallel. Ik denk, hun verhalen naast elkaar leggend, dat het ongeveer zó zal worden.

wonen

Spaarndam is in 2017 groter dan nu. In Oost staan 100 huizen waar vroeger de sportvelden waren. Op het industrieterrein van Stapel-Stevin is, na het vertrek van het bedrijf in 1993, Spaarndam-Zuid ontstaan: 350 huizen in gevarieerde bebouwing en ook een woon-voorziening voor ouderen. Het aantal huizen in West is niet veranderd. Enkele oudere huizen zijn gerestaureerd, nogal wat zijn door nieuwbouw vervangen. Veel woningen zijn doorgebroken en uitgebouwd. Dankzij inspanningen van de Dorpsraad, die de status van “beschermd dorpsgezicht” uitbuitte, is het karakter van het oude dorp aardig behouden gebleven.

De Hekslootpolder is uiteindelijk toch voor een deel bebouwd. Het Recreatieschap heeft in 1993 langs de Vondelweg een park-achtige strook aangelegd (met manege en volkstuincomplex), maar dat heeft huizenbouw in het zuidelijk deel niet kunnen tegenhouden. Velsen daarentegen is niet verder opgedrongen: de Westbroekerplas bleek een afdoende barriere. Ook op de fortten is niet gebouwd.

Zijkanaal B is een keurige schepenhaven geworden, voor 50 meest duurdere schepen. De rij schepen langs Zijkanaal C is in de 90-er jaren geleidelijk uitgegroeid tot aan de A9, maar na protesten is daaraan in 2006 een eind gemaakt. Ook het ankeren in het oude IJ is beperkt, toen in 1999 de oude remmingwerken zijn hersteld uit cultuurhistorische overwegingen.

landschap en milieu

In 2017 is het groen in en rond het dorp. Oost is een echt tuindorp geworden, met fikse bomen en struiken. De kastanjes op de Westkolk zijn al hele kanjers en die bij het Rijnlandshuis ook. De bomen op de Oostkolk zijn aan vervanging toe. De hoge bomen op de dorpsdijk zijn gekapt. Rijnland heeft aan de zuidkant nieuwe aanplant toegestaan, maar aan de IJ-kant is het kaal.

Rond Spaarndam is het recreatiegebied volgroeid. Dat geeft een heel ander decor: ons dorp ligt in een rijk gestoffeerd landschap. De Spaarndammerdijk (die moet kunnen fungeren als zeewering voorgeval de sluis in IJmuiden onklaar raakt) is in 1992 “doorgemeten” en als resultaat daarvan plaatselijk verzwaaard. Op Schoteroog staat inmiddels een batterij van 14 windmolens, van een groter en zwaarder type dan rond 1990. Nieuw in het landschapsbeeld zijn ook de talrijke zonnepanelen.

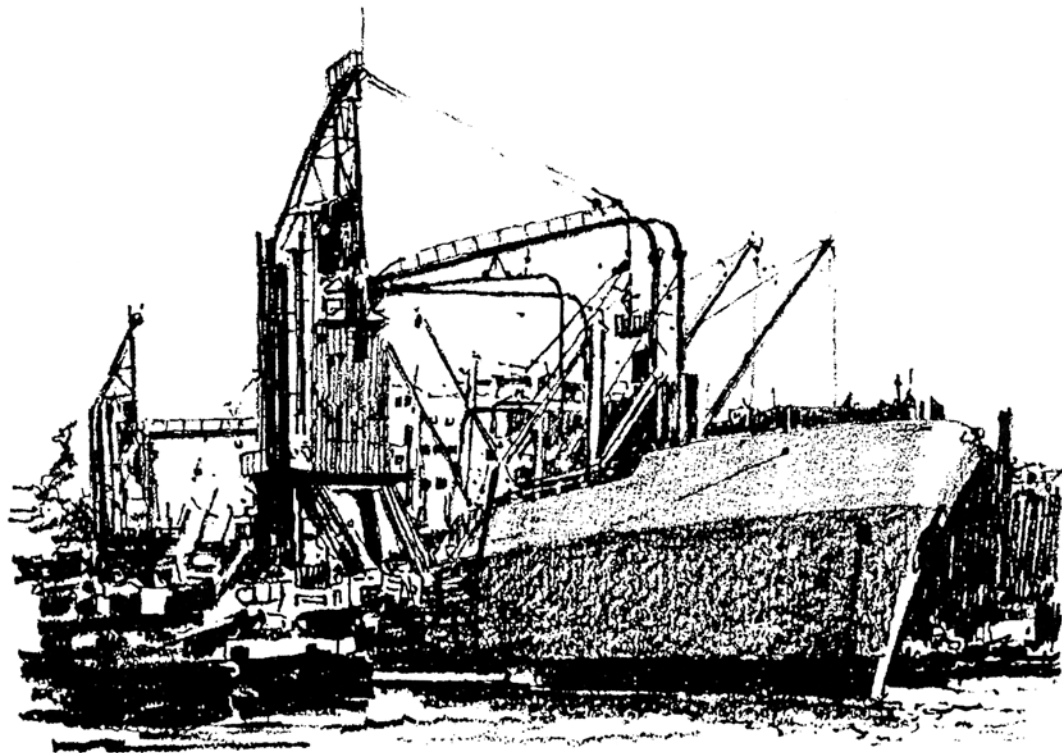
Met het milieu is het rond Spaarndam in enkele opzichten beter gesteld dan elders. De waterkwaliteit is na 2005 snel verbeterd: in 2017 heeft het water een meter doorzicht, je ziet de salamanders bewegen. Dat komt vooral door verbeterde riolering en waterzuivering, maar ook doordat in het recreatiegebied geen bemesting plaatsvindt en er enkele biezenvelden zijn aangelegd met een reinigende werking. Waterkwaliteit is een sleutelfactor in de natuur. Het heldere en voedselrijke water heeft tegen 2017 grote invloed op de soorten-rijkdom in flora en fauna in onze omgeving. Watervervuiling vanuit Schoteroog is uitgebleven. In 1995 is de vuilstort daar tijdelijk hervat, maar tegelijkertijd zijn toen maatregelen genomen om het doorlekken van schadelijke stoffen te verhinderen. Het N.B. Spaarne en Zijkanaal C, al in de 80-er jaren ernstig verslibd, zijn in 2005 uitgebaggerd: het slib was tevoren onderwater gereinigd door injectie met bacterieen, het kon daarna als tuincompost verkocht worden.

Met geluidshinder is het slechter gesteld. Na het gereedkomen van de Wijkertunnel is de A9 tussen tunnel en Rottepolderplein verbreed tot twee maal drie rijstroken. Het verkeer over dit weg-gedeelte is meer dan verdubbeld en dus het geluid ook. Bij oostelijke wind kun je dat in Oost goed merken. En dan is er natuurlijk het onophoudelijk stijgen en landen van de Europese continentale luchthaven Schiphol. Vooral de 30.000 nachtvluchten geven vele slaapproblemen. Ook heeft de uitbreiding geleid tot een verveelvoudiging van aan- en afvoer verkeer over de weg. Maar het Platform Leefmilieu Regio Schiphol heeft dan toch bereikt dat de expansie zich voltrok binnen enkele milieu-voorwaarden. Echter, sinds 2012 vraagt Schiphol om een zesde baan, voor zwaardere intercontinentale vliegtuigen met grotere spanwijdte.

De luchtvervuiling is toegenomen. Weliswaar is Rutte verplaatst naar de Zuidelijke Flevopolder en heeft Hoogovens zuiveringsmaatregelen getroffen, maar het Amsterdamse industriegebied én het enorme vrachtverkeer over de A9 én de uitstoot van het vliegverkeer geven voor de lucht in onze streek een zware belasting. Het groen van het recreatiegebied kan hiertegen niet steeds voldoende tegenwicht geven. Het is goed te merken dat, ondanks het mooie landschap rondom, we toch in een centrum van economische bedrijvigheid wonen.

opdringende industrie

Onze landelijke omgeving is kleiner geworden. Het ruige terrein rond Ruigoord, waar 's zomers de orchideeën bloeiden, bestaat niet meer. Ruigoord zelf vind je ook niet meer terug. Meteen achter de Machineweg, 2,5 km van Spaarndam, begint het industrieterrein van Amsterdam.

Het had erger gekund. Een werkgroep van haven-metoten, door Velsen, Zaanstad en Amsterdam ingesteld, kwam in 1994 met een "Masterplan havens Noordzeekanaal-gebied", dat nagenoeg de hele oever van het kanaal een industrie- en haven-functie wilde geven. Spaarndam zou dan ingeklemd liggen binnen een soort Botlek-gebied. Toen werd pas goed duidelijk hoe belangrijk het is, dat onze omgeving destijds tot "bufferzone" is verklaard en bestemd tot recreatiegebied. En dat dat is vastgelegd in de structuurvisie van de provincie (als "interstedelijke ruimte Het Groene Erf") en beschermd door een streekplan.

Ook de wens van Amsterdam om industrie te vestigen in de Inlaagpolder (al in de 90-er jaren eigendom van Amsterdam!) is daardoor geblokkeerd. Niettemin: 2.5 km van Spaarndam, meteen achter de Machineweg, beginnen de bedrijfsgebouwen. Amsterdam wilde hier een haven (van Noordzeekanaal tot Ruigoord), met daaromheen petrochemische en andere milieu-belastende industrie. De gemeente Haarlemmerliede en het Recreatieschap hebben zich daartegen met succes verzet. Zij hadden mee, dat het economisch getij en het ontbreken van ontsluitingswegen deze expansie afremde. Hun plan om op deze plek een "hoogwaardig bedrijvenpark" te stichten (kantoren en lichte industrie vermengd met groene elementen) kreeg daardoor een kans. Zo is hier rond 2010 het bedrijvenpark "Greenport" verrezen. Het is ingedeeld volgens een geluids-zonering (rumoeriger bedrijven aan de oostkant, stille langs de rand). Langs de Machineweg wordt het afgesloten door een groene wal, ontstaan uit daar in de jaren 1994 - 1999 gestort vuil.

bevolking

Spaarndam heeft in 2017 rond 4700 inwoners: 3000 in Oost, 900 op het voormalige industrie-terrein en 800 in West.

Weinigen verdienen nog ter plaatse de kost. Werken doen Spaarndammers in de IJmond, in Haarlem en in Amsterdam. Vroegere werkgelegenheid is verdwenen, gunstige vestigingsvoorwaarden voor nieuwe bedrijven ontbraken. In 2017 is Spaarndam uitsluitend nog woonplaats. Toch zijn er overdag meer mensen in het dorp: door vermindering van het aantal werkenden (langere opleiding, eerdere uittreding), door arbeidstijdverkorting en deeltijdarbeid, door toename van ploegen-diensten, door werken op zaterdag en vrij zijn door-de-week, door thuiswerken (fax, computer). Dat heeft z'n weerslag in het straatbeeld. Er zijn overdag veel mannen te zien en minder vrouwen (door het toenemend werken van vrouwen).

Een forensen-bevolking vertoont grote mobiliteit. In het Spaarndam van 2017 zijn vaak verhuizingen, er is flink wat bewonerswisseling. Voor een levendig gemeenschapsleven is het nodig ook de jeugd en de ouderen vast te houden. Dat is goed gelukt. Spaarndam, dorp in het groen nabij stad en strand, blijkt in 2017 juist ook voor ouderen, ook van buiten komend, aantrekkelijk. En dat zijn mensen die graag iets investeren in hun plaatselijke gemeenschap.

recreatie

In de inmiddels nóg vollere en nóg drukkere Randstad heeft Spaarndam een idyllische ligging. Schitterend is, vlak bij huis, het wandelpad over Fort Zuid: langs de Boezemkade naar het Fort (wat een uitzicht rondom!) en terug langs de westkant van de wallen tot bij de ijsbaan. Het Fort is een deel van Spaarndam geworden. Naast het Fort is een “overhaal” voor kano’s en roeiboten gemaakt, zodat een doorgaande route is ontstaan van het N.B.Spaarne via het Boezemkanaal naar het IJ. De aanvankelijke plannen voor kostendekkende exploitatie van het Fort (restaurant “Fort-o-rama” e.d.) zijn verlaten, na felle tegenstand vanuit Spaarndam. Het fort is afgesloten en afgedekt. Ook Fort Noord heeft een natuur-functie gekregen.

De natuur rond het dorp is mooier dan ooit. De weilanden zijn, door extensief gebruik en verbetering van de waterkwaliteit, veranderd in natuurlijk grasland: wisselend van kleur en hoogte, op diverse plaatsen met veel soorten bloemen. Ook de Inlaagpolder is ruig grasland. Daaromheen is, langs de buitenrand, een waterrijk, moerassig gebied gemaakt, met veel riet, bloemen en vogels.

Aan het begin van de Hoge Dijk, naast het opslagterrein van Polderman, is een watergebiedje met riet en biezen aangelegd. Zo’n veld is er ook bij Fort Noord, aansluitend aan het Westbroekerplas.

De Westbroekerplas was, na de opening in 1993, meteen een hit. De voorzieningen zijn dus al snel uitgebreid met een restaurant, speeltoestellen en toiletgebouwen.

De Mooie Nel is sterk van karakter veranderd. Het windsurfen heeft veel aan populariteit verloren, maar daar tegenover stond een sterke toename van kano’s en van kleine gemotoriseerde vaartuigjes: waterscooters, mini-speedbootjes, e.d. Dat maakte het voor zeilers minder aantrekkelijk en vooral de grotere zeiljachten zijn na de eeuwwisseling hun heil elders gaan zoeken. De Mooie Nel is daardoor geleidelijk een echt recreatieplasje geworden, met langs de zuidoever ligweiden, trapveldjes, een restaurantje, een uitkijktoren.

Maar het zijn niet altijd topdagen.

Buiten het recreatie-seizoen blijft de Mooie Nel het domein van de échte vissers. Langs de Laars liggen nog maar een paar woonschepen.

Nieuwe brug over de Heksloot (de Langen Boom)

Tekening Jacq. de Jong

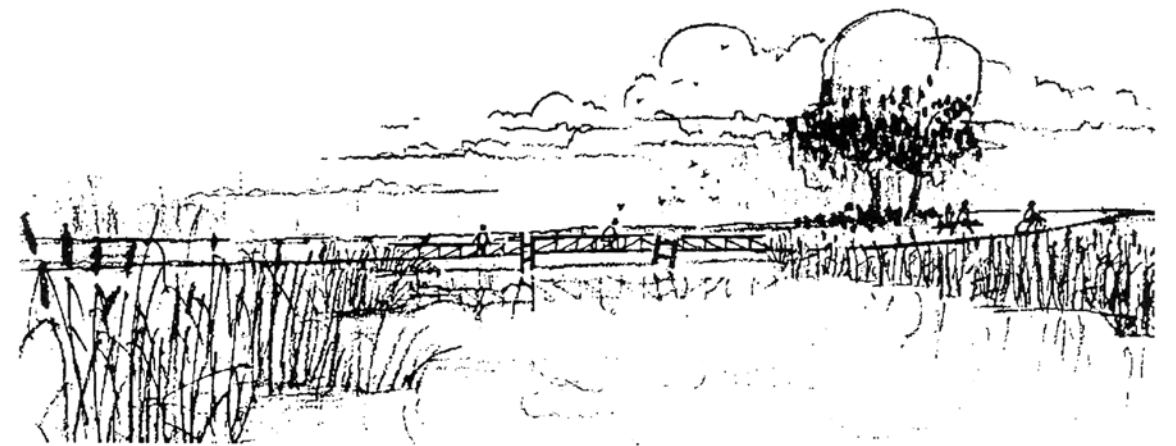
fiets- en wandelpaden

De schoonheid van onze omgeving is maximaal genieten, want Spaarndam ligt al vanaf 1995 aan een kruispunt van fiets- en wandelpaden. Het historische kerkepad tussen Assendelverpad en Schoten is hersteld. Van Spaarndam over de weg naar Fort Noord (de schepenhaven) kun je via een bruggetje over Zijkanaal B naar het fietspad rond de golfbaan. En vandaar kun je met een pont, zoals ooit vroeger met het pontje van Goebert, zijkanaal C oversteken. Zo kom je, bij Buitenhuizen, in het Houtrak-bos: een echt “natuurbos”, zonder water of open ruimten, doorsneden door fiets- en wandelpaden. Langs de Machineweg vind je nog wat intensieve recreatie: een camping, een golfbaan, een manege. Wie naar Penningsveer rijdt vindt ook daar diverse fiets- en wandelpaden: langs de Liede en de zuidoever van de Mooie Nel. In het hele recreatiegebied liggen ook ruitersporen; verspreid over het gebied zijn er tenminste vijf maneges, je kunt van de ene naar de andere rijden.

toerisme

De idylle heeft ook z’n keerzijde: Spaarndammers kunnen volop naar buiten, maar mensen van buiten kunnen ook makkelijker hier binnen.

Actieve recreatie neemt een grote plaats in in het leven van veel mensen. En recreatie is geen weekend-gebeuren meer: de door-de-week recreatie is gestaag toegenomen. Op mooie dagen is het dan ook knap druk in het dorp.

Ontwerp van de fietsbrug over Zijkanaal B

Vooral met fietsen. De auto is steeds meer een werk-voertuig geworden en minder een recreatie-voertuig. Voor kortere afstanden, tot 5 km, nemen mensen de fiets of de snorfiets. Het Recreatieschap mikte daarop: autoverkeer beperken door fietsen te bevorderen. Een deel van die fietsers komt trouwens niet meer dóór Spaarndam. Het bruggetje over Zijkanaal B en het pontje over Zijkanaal C bieden een alternatief (tóch een rondweg dus rond Spaarndam, zij het alleen voor fietsers). Er is zelfs een tweede rondweg: want mét de verbreding van de A9 is er meteen óók een fietspad gelegd langs de hoge brug over zijkanaal C.

Het bezoek aan recreatiegebied is sterk toegenomen. In 1990 kwamen er 1,5 miljoen mensen per jaar, maar dat werden er jaarlijks 100.000 meer. Aanvankelijk kwam 80% daarvan uit de nabije omgeving (Haarlem, Velsen, Halfweg - een straal van 10 km), maar dat is anders geworden toen tegen 2000 twee fietsroutes van/naar Amsterdam klaarkwamen (door de Osdorperpolder en tot in het Westerpark). En vooral toen er busverbindingen kwamen. Ook Spaarndam is nu per bus uit Amsterdam bereikbaar. Het omgekeerde is dus ook het geval.

verkeer

De rondweg rond Spaarndam is er niet gekomen. Over alternatieven is lang gepraat. Uiteindelijk is, na jaren van discussies, tóch gekozen voor het doortrekken van de Vondelweg, langs Velserbroek, tot een op-en afrit van de A9. Amsterdam, dat een ontsluitingsweg wilde van zijn nieuwe industrieterrein naar het westen, dwars door de Inlaagpolder, heeft zijn zin niet gekregen. De weg van Buitenhuis langs het Noordzeekanaal is doorsneden door de haven van dit nieuwe industriegebied; hij loopt nu met een lus om die haven heen. De Hoge Dijk is onbruikbaar gemaakt als sluiproute voor pendelaars, door wisselend eenrichting-verkeer in te stellen, tegen de spits in.

Desondanks is rond 2000 op de oude dorpsdijk geleidelijk aan een chaos ontstaan: opstoppen en schade, irritaties en zelfs vechtpartijen. De verkeerschaos werd zo groot dat in 2004 is besloten tot het afsluiten van het oude dorp voor doorgaand autoverkeer. Alleen auto's met een Spaarndam-sticker (uitsluitend verstrekt aan bewoners van West, Oost en Zuid en aan enkele speciale vergunninghouders) mogen de dorpsdijk gebruiken. Bezoekers van Spaarndam kunnen hun auto kwijt op een van de drie parkeerterreinen bij de ingangen van het dorp: het oude op Fort Noord, een nieuw bij Fort Zuid en een nieuw nabij het Dorpscentrum. Het heeft veel voeten in de aarde gehad voor het zover was. De doorslag heeft gegeven dat de waterbouwtechnische toestand van de dijk het verkeer niet langer verdroeg. De opstelling van Rijnland was daarbij erg belangrijk. En een belangrijk argument is geweest dat alleen op deze manier aan de inwoners van het grootste deel van Spaarndam (Oost en Zuid) nog een toegangsweg naar Haarlem kon worden gegarandeerd. Doordat wél de auto's van bewoners in het straatbeeld blijven werd oud-Spaarndam niet een museum-dorp zoals Marken of IJlst. Het is sinds 2004 weer een begaanbaar en toch levendig dorp. Het verkeer te water veroorzaakt hinder. De beroepsvaart is toegenomen (de woningbouw in Haarlemmermeer vergt grote hoeveelheden zand, die komen uit een gigantische ontziltings-fabriek bij IJmuiden). Maar het grootste probleem vormt 's zomers de enorme recreatievaart. De sluiswachters zijn continu aan het schutten, toch zijn er in het hoogseizoen opstoppen van wachtende schepen, zoals we die uit Friesland al langer kennen. De brug tussen Oost en West is dus veelvuldig dicht. Dat geeft ongemak en ergernis.

In de jaren tussen 1995 en 2005 is veel gesproken over een nieuwe brug over het Spaarne, in het verlengde van de Jan Gijzenvaart (de zgn Vondelbrug). Maar dat is er steeds weer op afgesprongen dat de kosten te hoog zijn en het belang te gering. Een verplaatsing van de jachthavens daar naar een plek benoorden die brug (in de Heksloot-polder) kon dus ook achterwege blijven. Wel kwam er een rondweg om Halfweg, ten noorden van het Rode Dorp.

voorzieningen

In de periode 1967-1992 verdwenen geleidelijk bijna alle winkels uit het oude dorp. En aan de dr Nijestraat wilde het tot 1995 met winkels ook niet echt vlotten. Pas na de woningbouw op het sportveld en op het Stevin-terrein is, met 4700 inwoners, een draagvlak ontstaan voor eigen winkelvoorzieningen. Een nieuw element in het oude dorp vormen de op een toeristenpubliek ingestelde zaken. Het heeft even geduurd, maar toen eenmaal de eerste zich vestigde kwamen de schapen snel over de dam. Inmiddels zitten ze in alle panden met een winkelbestemming: pottenbakker, kaarsenmaker, droogbloemen, al dan niet met nevenverkoop van souvenirs en filmrolletjes. De Ondernemers-vereniging is flink gegroeid.

Nadat het postkantoor in 1994 werd opgeheven, heeft Spaarndam het tijdelijk moeten doen met een postagentschap, op wisselende plaatsen. Pas na de nieuwe woningbouw heeft Spaarndam, na akties uit de bevolking, in 2008 toch weer een eigen postkantoor gekregen. De Rabo-bank, die in 2002 z'n 100-jarig bestaan vierde, heeft met succes weerstand geboden aan fusie-bewegingen: hij bleef een zelfstandige dorpsbank (werd geen bijkantoor). Het kruiswerk en het dienstencentrum hebben in 2003, samen met een spreekuur van maatschappelijk werk, een nieuw onderdak gevonden in zorgcentrum "Avondrood" op het Stevin-terrein. De bibliotheek moest, met steun van het dorp, om de 5 jaar tegen opheffing strijden. Het Dorpscentrum is beperkt uitgebreid. Het nieuwe gebouw van Nieuw Leven biedt aanvullende mogelijkheden (waaraan inmiddels hard behoefte is). Er zijn ook activiteiten in Huize Avondrood en in het schitterende Sportcentrum aan de Ringweg. Er is veel horeca in en rond het dorp.

cultuur

Een toeristisch centrum in de nabijheid van een recreatiegebied trekt ook culturele functies aan. De Stompe Toren, in 1993 geheel gerestaureerd en van faciliteiten voorzien, is rond 2000 een drukbezocht cultureel centrum geworden, met goede concerten en exposities. Spaarndam was altijd al een kunstenaarsdorp en dat is, zeker nu er atelier- en expositieruimte is gekomen, sterker geworden. Er komt daardoor ook veel kunst met Spaarndam als onderwerp.

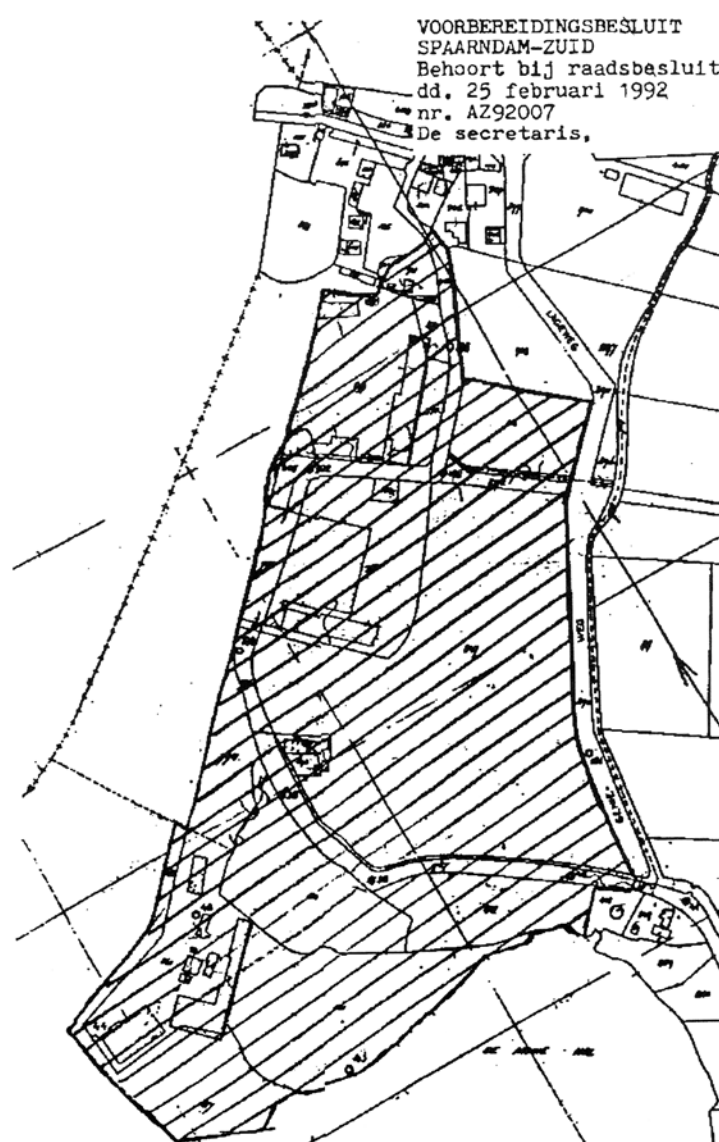
De kunstmarkt is, na een paar inzinkingen, in 2017 levendiger dan ooit. De kunstmarkt-concerten zijn verdwenen op het moment dat Kees Hughes zich moest terugtrekken, maar gelukkig is in 2013 een initiatiefgroep ontstaan die de draad weer oppakte. De muzikant op de Westkolk is, met tussenpozen, het toneel geweest van zomeravond-concerten. Daar speelt ook de Brassband Spaarndam, in 1997 opgericht.

bestuur

Vanouds hebben diverse overheden en schappen zeggenschap in Spaarndam e.o.: drie gemeentebesturen en dus diverse gemeentediensten, het Hoogheemraadschap Rijnland en het waterschap Groot Haarlemmermeer, Rijkswaterstaat, het Recreatieschap en de Provincie. Nogal eens verwijzen die naar elkaar en/of betwisten elkaars competentie. Dat is er helaas in 2017 nog niet beter op geworden.

Wel zijn er verschuivingen in de krachtsverhoudingen. De invloed van GS is afgezwakt, de Provincie heeft aan zeggenschap ingeboet. Er is veel gepraat over het vormen van één randstad-provincie (Noord- plus Zuid-Holland en een deel van Utrecht). En ook regionale bestuurs-structuren zijn langdurig aan de orde geweest. Maar besluiten zijn er nog niet. De Amsterdam-lobby heeft op Rijksniveau aan invloed gewonnen.

In dat kader is er in de 90-er jaren ook veel te doen geweest over de bestuurlijke indeling van Spaarndam. Er is voorgesteld Haarlemmerliede op te delen tussen Haarlem, Amsterdam en Haarlemmermeer. Er is bepleit in elk geval de twee delen van Spaarndam onder één gemeente te brengen: sommigen wilden Oost bij Haarlem, anderen liever West bij Haarlemmerliede.

Spaarndammers in Oost, West en Zuid hebben de discussies met aandacht gevolgd, vooral ook toen burgemeester IJsselmuiden in 2005 afscheid nam.

Voor de gemeente Haarlemmerliede eindigt Spaarndam bij de sluis, voor Haarlem ook. Zo kom je tot andere besluiten dan wanneer je Oost en West als één dorp ziet. Het heeft tot 1998 geduurd voordat er, in goed overleg tussen Haarlem en Haarlemmerliede, een ontwikkelingsplan voor het dorp-als-geheel kwam. Een rol daarbij speelde dat meer dan 50% van de gemeenteraad van Haarlemmerliede bestond uit Spaarndammers.

Dat ontwikkelingsplan werd een “scheepsschroefplan”: met de dorpsdelen West, Oost en Zuid als schroefbladen en de schroefas op de kruising Ringweg. Daar, op de schroefas, vind je dorpscentrum, postkantoor, bank, kerk, snackbar én winkels rond een pleintje. Bij dit dorpshart ligt een ruim parkeerterrein. De provinciale voorrangsweg eindigt (het dorp begint) vóór de Ringweg; het verkeer Ringweg - Sluis heeft voorrang.

De verbeterde gemeentelijke samenwerking had ook invloed op de positie van de dorpsraad. In 1996 was er even een initiatief om een eigen Dorpsraad voor Oost te vormen. Maar gelukkig is dat er niet van gekomen: mensen van Oost en West begrepen op tijd dat behoud van een goed leefbare situatie hier alleen bereikt kan worden door een gezamenlijke lijn te trekken. Na 2000 werd de dorpsraad systematischer in ontwikkelingen gekend. Dat had invloed op de belangstelling van de bevolking en op de kandidaatstelling.

Het Recreatieschap

De inrichting van het recreatiegebied Spaarnwoude is, volgens de planning, in 2000 voltooid. Het ging toen verder om beheer, instandhouding, onderhoud, vernieuwing en exploitatie.

Over het Recreatieschap is tegen het jaar 2000 veel te doen geweest. Het paste slecht op andere bestuurlijke structuren. De verdeelsleutel van de kosten (Amsterdam 25%, Haarlem 15%) spoorde niet met de waarde die de diverse participanten hechtten aan het handhaven van het groene hart en ook niet met de bezoekersstroom (meer uit Haarlem-Velsen dan uit Amsterdam). En de structuur paste niet op de machtsverhoudingen (in het Recreatieschap heeft Amsterdam niet meer stem dan Haarlem of Haarlemmerliede).

Toen de tekorten aanzienlijk bleken, gingen (na 1990) gemeente-besturen streven naar “kosten-dekkende exploitatie”. En dan kom je al gauw tot een restaurant op Fort Zuid en een sauna in Fort Noord. En tot het privatiseren van delen van de exploitatie. Spaarnwoude zou zo een pretpark hebben kunnen worden.

Dat dat niet is gebeurd danken we aan de in 1994 gemaakte keuze: toen is besloten dat het Recreatieschap zich niet zou richten op “recreatie en toerisme” (recreatievoorzieningen), maar op “recreatie en natuur” (weinig opbrengsten maar ook weinig kosten). Dat spoorde goed met het uitgangspunt van de Dorpsraad Spaarndam: “Iedereen is hier welkom, mits hij lopend of fietsend komt en voor zonsondergang weer weg is”.

beleving

Spaarndam is over 25 jaar een wat ander dorp. In de volgende generatie zijn er geen “oud-Spaarndammers” meer: oud en nieuw uit Oost en West gingen samen naar dezelfde scholen en clubs. De verhouding Oost-West verloor daardoor rond 2000 z’n historische lading.

In Spaarndam is geen werk. Werd het een slaapwijk-in-de-randstad, zonder eigen karakter? Zeker niet! Het zijn mensen met een bepaalde instelling, die het wonen op een dorp verkozen boven een huis in de stad. Zij gaan om met mensen elders, maar heel veel ook met mensen uit Spaarndam. Zij besteden relatief veel van hun vrije tijd binnen het dorp. Voor heel veel kun je binnen Spaarndam terecht. Het aantal verenigingen was tussen 1980 en 1990 al sterk gegroeid, maar er kwamen er nog enkele bij (schaken, ballet, hockey). In 2003 is er zelfs een Spaarndams Verenigingen-Overleg opgericht, om activiteiten-kalenders op elkaar af te stemmen. Al die verenigingen vinden steeds weer mensen die wat willen doen, die tijd willen geven en enthousiasme. Dat geeft bindingen tussen mensen. En het bindt mensen aan het dorp. Spaarndam, enclave binnen de jachtige randstad, heeft als woongemeenschap z’n bevolking iets te bieden. De mensen zijn trots op hun dorp. Dat kun je ook merken aan de manier waarop ze hun straat en tuin vrij houden van rommel.

Tekening Jacq. de Jong

naschrift

De toekomst ontstaat als een resultaat van elkaar tegenstrevende krachten. We kunnen aardig overzien welke krachten er werken, we kunnen niet voorzien welke krachten de sterkste zullen blijken.

Er zijn verschillende scenario's mogelijk. Dat hierboven is een optimistisch scenario. Er zijn ook somberder ontwikkelingen denkbaar.

Het lot van Spaarndam is verbonden met de ontwikkeling van de noordelijke randstad-vleugel: havenindustrie, woningbouw, Schiphol en verkeersontwikkeling. Tussen Waterweg en Noord-zeekanaal zullen nog eens 500.000 woningen worden gebouwd (een uitbreiding van het verharde oppervlak met 10 á 15%). Die nieuwbouw moet aansluiten bij bestaande verstedelijkte gebieden. Dat leidt tot het ontstaan van “bandsteden”, waaronder Kennemerstad (Velsen, Haarlem, Bloemendaal, Heemstede en nog eens 24.000 huizen tussen Hoofddorp en Heemstede). Groengebieden worden schaars. Grond en huizen worden hier peperduur.

Spaarndam, 4700 mensen tussen gras en water, is tussen dit geweld een factor van geen belang. Spaarndam moet het dus van anderen hebben.

De gemeente Haarlemmerliede en het Recreatieschap bewaken het groene hart van onze regio. Het gebied van het Recreatieschap, bedoeld als “bufferzone” tussen Amsterdam, Haarlem en Velsen, wordt tot het jaar 2000 met veel kosten ingericht als natuur- en recreatiegebied. En dat is het enige maatschappelijke belang dat mogelijk kan opwegen tegen de industriële expansie in onze streek: al die mensen die in Amsterdam, IJmond en Haarlem werken en wonen, die moeten ook nog ergens kunnen recreëren. Ons gebied is in feite de stadstuin van Kennemerstad.

Spaarndam betaalt met toerisme. Het heeft de keus tussen te worden ingeklemd tussen huizen en industrie, of te worden bezocht door recreanten. Zonder die recreanten stond Amsterdam tot Zijkanaal C, Haarlem in de Hekslootpolder en Velsen in de Oosterbroek.

De krachtsverhouding tussen de verschillende belangen staat niet vast. Welk scenario zal het uiteindelijk winnen? Dat hangt ook van onszelf af: van de duidelijkheid waarmee we ons teweerstellen tegen bedreigingen en van de lenigheid waarmee we samenwerken met verwante belangen.

De vraag is: welk Spaarndam willen we en wat doen we daar dan aan?

Herman Radema.

Over vrijwilligerswerk

Mijn dochter heeft de eerste 10 zaterdagen van dit jaar schaatsles gehad, georganiseerd vanuit *NOVA ZEMBLA*. Een stel fanatieke, gemotiveerde mensen zetten zich in om aan kinderen met diezelfde eigenschappen op de vroege zaterdagmorgen op de kunstijsbaan in Haarlem de schaatskunst aan te leren. Om 8 uur al was er het vertrek vanuit Spaarndam. Zo’n 100 kinderen hadden zich voor deze lessen aangemeld. Een groep van zo’n 12 trainers hielp hen bij het schaatsen. De vrije zaterdag werd dus al heel vroeg begonnen door deze trainers. Gewoon vrijwilligerswerk. Onze kinderen kunnen niet zonder hen, want een aantal van 100 leerlingen spreekt toch voor zich? Met zoveel inzet ziet de toekomst van Nova Zembla er zeker niet bevroren uit! Klasse en petje af voor deze grote club vrijwilligers van *NOVA ZEMBLA*.

Met een stel vriendinnen zit mijn dochter ook op club. Op *DON BOSCO*, wel te verstaan. Ruim 100 meisjes en jongens zijn bij deze club aangesloten. Verspreid over de week en in leeftijdscategorieën verdeeld, vermaken zij zich wekelijks in de welbekende bunker. Nu al (januari 1992) zijn ze volop bezig met de voorbereidingen voor het kamp van de zomer. De tijd die daarin gestoken wordt is vrije tijd: avonduren en weekenden en gedurende het kamp dus een hele week. *DON BOSCO* voorziet in een behoefte, daar hoeft niet aan getwijfeld te worden. Hulde dus aan al die mensen die zoveel tijd en energie in onze kinderen steken!

Doch niet alleen schaatsen en club, nog veel meer is er te doen voor de Spaarndamse jeugd. Peanut, softbal, voetbal en wat al niet meer wordt er gegeven door de mensen van de *S.V. SPAARNWOUDE*. Ook bij die vereniging kan men niet zonder de hulp van vrijwilligers. Ook daar staat men klaar om onze kinderen terzijde te staan. Zoveel inzet verdient eens een keer een pluim op de hoed van de grote groep *S.V. SPAARNWOUDE*-medewerkers!

En wat te denken van de vele kinderen die wekelijks met de bus naar het zwembad gaan? Aangesloten bij de zwemvereniging “*DE DO’DAARS*” betekent dat de kinderen leren zwemmen en onder begeleiding van Spaarndam naar het zwembad gaan. Ook daar zetten zich al heel wat jaren veel vrijwilligers voor in! Klasse!

Er zijn echter ook nog van die minder bekende activiteiten waarbij een kind zich prettig voelt, waar het veel leert en waaruit het de sfeer meeneemt naar een “later”. Een minstens zo belangrijke activiteit in het leven van mijn 9-jarige dochter is zingen. Al zo’n twee jaar zit ze op het *KINDERKOOR* van de Adalbertuskerk.

Trouw gaat ze elke woensdagavond repeteren en voor haar is een leven zonder koor bijna ondenkbaar geworden. Ook het kinderkoor is afhankelijk van de inzet van vrijwilligers. Het zijn er maar enkelen, maar toch....zonder Corry en Anne en de mensen achter de schermen, zou het koor niet kunnen bestaan. Chapeau dus voor hen die met zoveel plezier dit koor begeleiden!

Dan heeft ze vriendjes en vriendinnetjes die regelmatig in het speeltuingebouw van *NIEUW LEVEN* te vinden zijn. Vooral in de vakanties is daar steeds veel te beleven. Ook in de speeltuin is men afhankelijk van mensen die zich vrijwillig inzetten voor onze jeugd. Mensen die er gewoon altijd zijn, die niet afhaken. En laten we wel zijn, ons dorp zonder speeltuin, zonder de vereniging *NIEUW LEVEN* is toch niet voor te stellen? Ook aan hen dus een blijk van hulde!

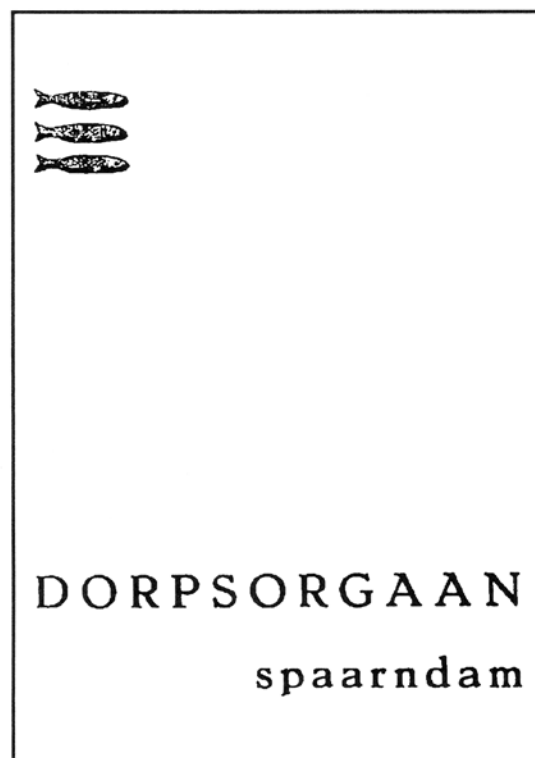
De kinderen van Spaarndam, anno 1992, kunnen een druk bestaan hebben en ze hoeven zich niet te vervelen. In 1967 woonde ik nog niet hier, maar ik denk dat er ook toen veel georganiseerd werd voor de jeugd. Er was toen alleen wel heel wat minder jeugd dan nu, 25 jaar later. Vrijwilligers zullen er altijd blijven. Er zal zich altijd een groep mensen hiertoe aangetrokken voelen omdat ze er zoveel plezier aan beleven, omdat het hun leven gewoon dát beetje meer inhoud geeft.

Ongetwijfeld zijn er behalve de genoemde clubs, nog veel meer vrijetijdsbestedingen waarvoor zich vrijwilligers inzetten. Ik maakte echter een selectie. Toch gaan ook naar alle andere vrijwilligers, op welk gebied dan ook, onze complimenten uit. Mede door hen immers, zullen onze kinderen kunnen terugkijken op kinderen in Spaarndam die fantastisch waren!

Ageeth de Kuijer.

25 jaar omslagen

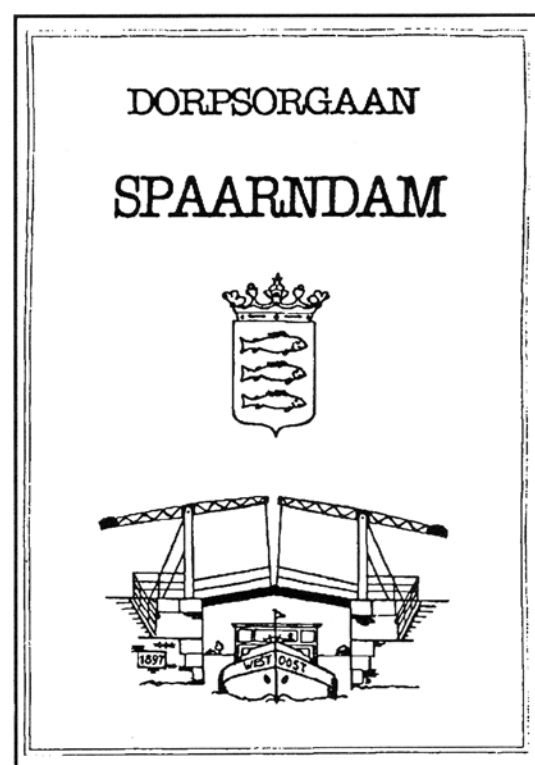
1967 t/m 1975

1976 t/m 1982

1983 t/m half 1987

half 1987 t/m 1991

Beste Buur,

Naar aanleiding van het 25-jarig bestaan van het Dorpsorgaan, leek het me goed je nog eens te schrijven.

Ten eerste om de redactie onze gelukwensen aan te bieden en ten tweede voor de bereidheid om onze brieven te plaatsen.

In de 25 jaar van het bestaan is het uitgegroeid van een eenvoudig blaadje tot een keurig blad met veel informatie van de Dorpsraad, verenigingen en Spaarndammers die hun hart eens willen luchten.

Onze brieven zijn niet altijd even vriendelijk geweest. Dat zal als oorzaak hebben dat wij 25 jaar geleden nog wat scherper van tong waren en nu de bedaardheid van oudere en grijzere mannen hebben bereikt.

Als je me vraagt wat ik in Spaarndam het meest veranderd vind, dan is het wel het verkeer dat dagelijks ons dorp passeert. Speciaal met mooi weer levert dit onaanvaardbare situaties op en maakt rustig wandelen in Spaarndam onmogelijk.

Speciaal voor ouderen is ons dorp al lastig te lopen vanwege de vele oneffenheden als trapjes en hellingen. Gelijk geef ik toe dat het onmogelijk is hierin veranderingen aan te brengen.

Een verbetering die wel te realiseren is, is het weren van het zware wegverkeer. De verstoppingen die deze zware wagens veroorzaken, maken in veel gevallen de chaos compleet. Dat de verkeerspolitie hierin geen verandering brengt, is mij eerlijk gezegd een raadsel. Met wat meer controle is hierin zeker verandering aan te brengen.

Wat de woningbouw betreft is er in Spaarndam-West weinig te realiseren en komen we er zodoende als steeds bekaaid van af. Gezien de bouw in de Velserbroek en Spaarndam-Oost zou het weldadig zijn als bij ons ook wat gebouwd zou kunnen worden in de vorm van bejaarden-woningen. Onze bejaarden moeten uitwijken naar plaatsen buiten het dorp waar ze getogen en geboren zijn. Buur, ik stop ermee wat dit moet geen klaagzang worden. Ik ben ervan overtuigd dat we ondanks alles dat te wensen overlaat, we in een dorp leven waar het goed wonen is. Laten we dat samen zo zien te houden.

Je vriend Klep.

In ons archief vonden we een brief van 25 jaar geleden:
van een vader (48) aan z'n zoon Cor (23).

Spaarndam, 27 april 1967

Beste Cor,
Mooi dat je die baan in Hoofddorp hebt gekregen. Dat is toch wat dichterbij dan Gouda.
Er wordt hier de laatste tijd veel over gepraat dat er huizen moeten komen op de forten. De munitieopslagplaats gaat weg. De huizen op de Kerklaan worden gesloopt, daar komen nieuwe voor in de plaats. Op het landje van Anna de Koe komen houten huizen. En ze gaan nou ook in het Poldertje bouwen.
Je krijgt zo wel veel vreemden in het dorp, de echte Spaarndammers zitten straks in Schalkwijk of nog verder. Kijk naar jezelf: jij bent 23 en je zit daar nou in Hoofddorp.
Als die huizen op Fort Noord er komen, kun jij wel weer op Spaarndam komen wonen. Ik denk trouwens dat ze Spaarndam nog wel aan Haarlem vastbouwen. Je kunt nu niet meer met de auto langs het Spaarne naar ons toekomen, dat wordt eenrichtingverkeer. En ze willen een fietspad langs de Slaperdijk.
Ze zijn hier bezig om een Dorpsraad te maken. Het is wel nodig dat Spaarndam eens een wat grotere bek opzet, want ze willen van het hele Noordzeekanaal-gebied een soort tweede Rijnmond maken. Amsterdam komt al hard opzetten. Op het opgespoten terrein wordt nu Mobil Oil gebouwd en ze willen de industrie uitbreiden tot in de Inlaagpolder. De fabrieken staan dan 1 km van Spaarndam.
Je opa heeft daar nog bij de boer gewerkt. Hij ziet hier alles verdwijnen, zegt hij. D'r is hier al zoveel verpest. De remmingwerken in het IJ staan er ook voor oud vuil bij en de Balkbrug ook. Rijnland is niet meer wat het geweest is.
Ze willen hier nu een bejaardensoos gaan stichten, je opa heeft het daar vaak over. Jammer voor hem dat Crescendo vorig jaar is opgeheven, dat vond-ie altijd prachtig. Ze zouden hier een centrum moeten stichten, waar je muziek kon maken en toneelspelen en sporten. Ik hoorde trouwens van Tinus dat er een heel nieuw sportcomplex komt. En volgens hem zijn ze ook bezig over een dorpshuis op de Oostkolk.
Er komen steeds meer toeristen nu, een hoop drukte. Die dorpsraad gaat vragen om een maximumsnelheid van 30 km. Ze hebben het er ook over om de dorpsdijk te versmallen, om het verkeer af te remmen.
Maar als straks die rondweg er is merk je niks meer van die toeristen.
Ik vind Spaarndam best zoals het is, daar heb ik die toeristen en die nieuwkomers niet bij nodig. En je kunt hier voor alles terecht; waar vind je zoveel winkels als hier? We krijgen nu ook aardgas. We gaan dit jaar met vakantie naar Twente. Wel een eind, maar we nemen het er maar eens van. Nou, ik kruip m'n bed in. Kom je volgende week nog op m'n verjaardag? of moet je dan werken? De hartelijke groeten van je vader.

In ons archief zat ook een brief die opa Cor (73) in het jaar 2017
schreef aan zijn kleinzoon Ed (23).

Spaarndam, 2 augustus 2017

Beste Ed,
Ik zat oude foto's te bekijken en toen dacht ik aan jou. Sommige dingen veranderen snel, maar er zijn ook dingen die in geen 50 jaar anders worden. Neem nou dat ponderslaan met koninginnedag, dat is vandaag nog hetzelfde als in 1967. Ik vond ook nog een foto van de nieuwbouw van de Spaarneschool, waar jij later op geweest bent. De muziektent hebben ze laatst naar Fort Zuid verplaatst; dat moest wel met al die terrasjes op de Oostkolk en die rolschaatsbaan op de Westkolk. Ik zit hier mooi in Spaarndam-Zuid. Ik ben blij dat ik me toen heb laten inschrijven voor een plaatsje in De Stapelplaats. Ik zit daar toch beter dan in Schoterhof of in Delftweide.
Spaarndam is er niet beter op geworden sinds ze van het Noordzee-kanaal een industrievlakte hebben gemaakt. Ik las dat er een actiegroep is gevormd tegen de bouw van de Buiten-huizertunnel. Maar die houden ze toch niet tegen. Ze bouwen nu ook al in de Oosterbroek. En vorige week hoorde ik dat ze ook nog een Sahara-haven en een Siberië-haven willen graven. Ik vind het stom, Ruigpoort wordt toch nooit een Europoort.
Als ik tegenwoordig in het dorp kom vind ik het allemaal wel erg veranderd. Je vader dacht in 1990 nog dat het wel los zou lopen, maar intussen bouwen ze hier overal huizen. Logisch, al die mensen die in het Amsterdamse industriegebied werken die willen hier wonen: mooi op de fiets naar hun werk. Maar intussen gaat het hier steeds meer op een havenwijk lijken. Er komt nu ook een overlaadstation voor oliedrums, op de plaats waar vroeger de wielerbaan was. Ik zag ook een foto van Fort Zuid zoals dat vroeger was. Prachtig mooi! Als je daar nou die ellende met al die recreatie en die auto's ziet. Dat hadden we toen toch tegen moeten houden. Maar ja, de mensen waren toen nog niet zo wakker.
Die parkeergarage in Fort Zuid is trouwens toch niet kostendekkend, ik weet niet wat ze er nu van gaan maken. Albert Heijn gaat nu bouwen in Winkelcentrum Heksloot. Toen jij geboren werd waren er al die de kruidenier uit het dorp wilden hebben.
Spaarndam-Zuid is nu mooi groen. Ze hebben er achteraf spijt van dat ze de straten daar naar popsterren hebben genoemd; bijna niemand kent die namen meer. De straten op het oude voetbalveld hebben ze naar bekende Spaarndamse wedstrijdzeilers genoemd, Emiel Verharenstraat en zo. Dat vind ik beter.
In Oost zijn veel klachten de laatste tijd. De Westhoff wordt volgend jaar opgeknapt, nieuwe schuttingen en nieuwe bomen. Maar die geluidswal om Oost helpt toch niet erg. En de vlucht-heuvels op de Ringweg bevallen ook niet. De verkeerslichten op de kruising Kerklaan-IJdijk zijn vaak stuk. Ons dorpsorgaan bestaat dit jaar 50 jaar. Ik weet nog dat ze daarmee begonnen. We krijgen nou elke maand een soort Dorps-Libelle in de bus, maar ik vond dat ding van vroeger toch gezelliger.
Weet je al dat Nova Zembla een overdekte baan krijgt? Schiphol sponsort dat. Kan IJclub Haarlem hier huren, hebben ze meer ruimte dan tussen al die krabbelaars van Euro-kras. Hoe was je vakantie in Mongolië? Wij vonden het op den duur wel veel hetzelfde die landen in Azie. Op het laatst bleven we maar liever dicht bij huis, Finland of Roemenië en zo.
Nou, je weet weer een beetje hoe het hier is. Kom je me binnenkort weer eens opzoeken in De Stapelplaats? Groeten van je opa.

Verlanglijstje

Als je jarig bent mag je een verlanglijstje maken. De redactie heeft 30 Spaarndammers (uit Oost en West) gevraagd wat ze graag zouden willen. Dit vragen we voor onze verjaardag.

- o een rondweg (hoe dan ook) om Spaarndam
- o een stoplicht bij de kruising Ringweg - Zijkanaal C
- o veiliger maken weg langs het Spaarne (snoeien, verlichting)
- o een wandelpad over de forten
- o een pontje over Zijkanaal C
- o een busverbinding met Amsterdam (lus vanaf Buitenhuizen)
- o een nachtbus, met aansluiting naar IJmuiden en naar Amsterdam
- o parkeerruimte bij de kruising Ringweg - Zijkanaal C
- o laten we de bestaande parkeerterreinen ook echt gebruiken
- o overal waar vroeger een boom stond opnieuw een boom
- o aanvullen knotwilgen op Fort Zuid en langs de Nieuwe Rijkweg
- o oranje vuilnisbakken weg
- o sanering verkeersborden
- o minder straatvervuiling door reclameborden- en vlaggen
- o mooie straatlantaarns in Oost
- o restauratie van de steiger van de voormalige postboot (aan de Pol)
- o restauratie van de voormalige remmingen in het IJ
- o wederoprichting van een Spaarndams muziekcorps (één lid is er al)
- o meer mannen voor het Spaarndams Gemengd Koor
- o nieuwe sportverenigingen (schaken, hockey)
- o reparatie kerkklok
- o behoud van het postkantoor
- o behoud van Westkolk 4 als vergaderruimte
- o meer kinderopvang-mogelijkheden
- o een stiltecentrum
- o in West een even goede vuilophaaldienst als in Oost
- o een jaarlijkse schoonmaakbeurt van de oever van Zijkanaal C
- o hondetoiletten
- o een goede plek voor Albert Heijn
- o hebbelijke sluitingstijden voor De Toerist
- o een disco-tent
- o een luchtverversings-installatie in het dorpscentrum
- o een ereburgerschap, penning van verdienste
- o grotere activiteit van de bevolking tav de toekomst van Spaarndam
- o een bezoek van de Koningin (omdat alles dan opgeknapt wordt)

We bevelen dit verlanglijstje aan in de aandacht van al onze kennissen: gemeentebesturen, Recreatieschap, Rijnland, en van de bewoners zelf.
We zijn benieuwd wat we krijgen.

de redactie.

Deze jubileum-uitgave is mede mogelijk gemaakt door:

Drukkerij Excelsior-Haarlem
Ondernemersvereniging 'Spaarndam'
Rabobank Spaarndam

briefpapier	posters
rekeningen	prijslijsten
enveloppen	werkbonnen
visitekaartjes	etiketten
folders	kerstkaarten
brochures	doosjes

deze jubileum uitgave

drukkerij excelsior-haarlem/sneldrukkerij copinha

a. hofmanweg 42	telefoon 023 - 319201
2031 bl haarlem	fax 023 - 327386

Dorpsgenoten,

Kiezen voor *persoonlijke service* betekent dat inwoners van Spaarndam, Haarlemmerliede en Spaarnwoude gaan naar:

	Telefoon	
S.W. Balm b.v.	370896	Palingrokerij/winkel
J.J. Balm's Zn. b.v.	370899	Garage en rijwielhandel
J. Bouwens	371145	Albert Heijn – Levensmiddelen
Brabander	384400	Banketbakkerij
M. Eijrond	383666	Administratie- en advieskantoor
Excelsior-Haarlem/Copinha	319201	Drukkerij
v. Geldorp b.v.	383645	Bouw- en Aannemingsbedrijf
W. Hertog	383801	Groente en Fruit
Holland-Paling b.v.	384393	Palingrokerij/winkel
H. Hoogland	371865	Café Spaarndam
v/h J.A. Knijnenburg	372493	Elektro-technisch bureau
P. van Kimmenaede	374177	Hoveniersbedrijf
Molenaar Haarlem b.v.	327581	Bielzen – Verhuur rijplaten
De Nije-shop	384910	Kado-artikelen – Tijdschriften
Leo van Norde	382991	Bloemen, planten en kado-artikelen
Rabobank	370250	Spaarndam/Haarlemmerliede
De Rietpol	371470	Jachthaven – Scheepsartikelen
Rob's snacks	370620	Patates frites etc.
P. van Roode	382790	Scheepstimmerbedrijf
van 't Sonnelicht	384664	Dierenpension – Trimmerij
H. Spijker b.v.	370973	Garagebedrijf
't Stille Water	371394	Restaurant
v/h Tiggelman b.v.	374807	Bouw- en Aannemingsbedrijf
Uschi	384448	Dames- en herenkapsalon
Gerard Veenhof	383839	Slagerij
H. Wempe b.v.	372781	Bouw- en Aannemingsbedrijf
Leo v.d. Wiel	371743	Dames- en Herenkapper

U kent ons toch? Zo niet, dan nodigen wij u graag uit voor een kennismaking.

Ondernemersvereniging "Spaarndam"

De enige bank in uw omgeving die werkt voor uw omgeving.

Onze eigen Rabobank is een zelfstandige bank, die zelfstandig kan beslissen.

Over rente, over leningen, over aan te nemen personeel, ja, over praktisch alles.

Het belang van de plaatselijke leden (onze bank is een coöperatie) en cliënten staat hierbij voorop.

En niet een zo hoog mogelijke winst. Dat maakt een groot verschil met andere banken. Een groot verschil vooral in mentaliteit en betrokkenheid bij de plaatselijke gemeenschap.

Het verschil merk je al snel in het persoonlijke contact. Onze mensen zijn direct aanspreekbaar en kunnen snel beslissen.

Dat komt de relatie met leden en cliën-

ten alleen maar ten goede. We kennen onze klanten dan ook meestal goed.

En mensen die je goed kent, blijf je nu eenmaal langer steunen, ook als het eens wat minder met ze gaat.

Het verschil merk je ook in onze betrokkenheid bij tal van activiteiten in het bedrijfsleven, van verenigingen en op scholen.

Kortom, bij alles wat er om ons heen gebeurt. We weten wat er leeft en we helpen dan ook graag met adviezen, bemiddeling of faciliteiten. Ook als het niet om bankzaken gaat.

Door de band die we hebben met de plaatselijke gemeenschap vinden we dat een vanzelfsprekende zaak.

RABOBANK SPAARNDAM

Ringweg 32, 2064 KK Spaarndam

Telefoon 023 - 37 02 50

Bijkantoor: Liedeweg 69, 2065 AL Haarlemmerliede

